

CZASOPISMO UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU

WIEŚCI

AKADEMICKIE

100 LAT
AKADEMICKICH STUDIÓW
ROLNICZO-LEŚNYCH
1919-2019

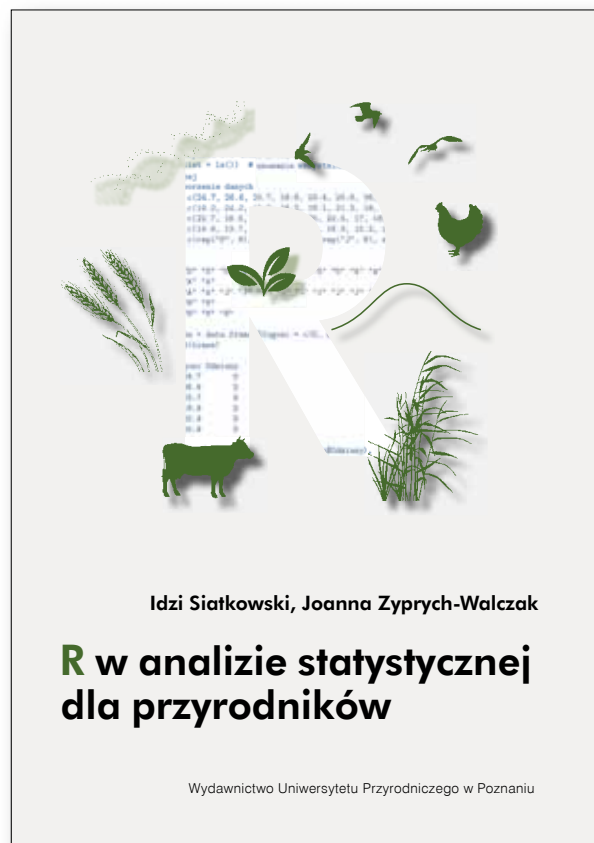
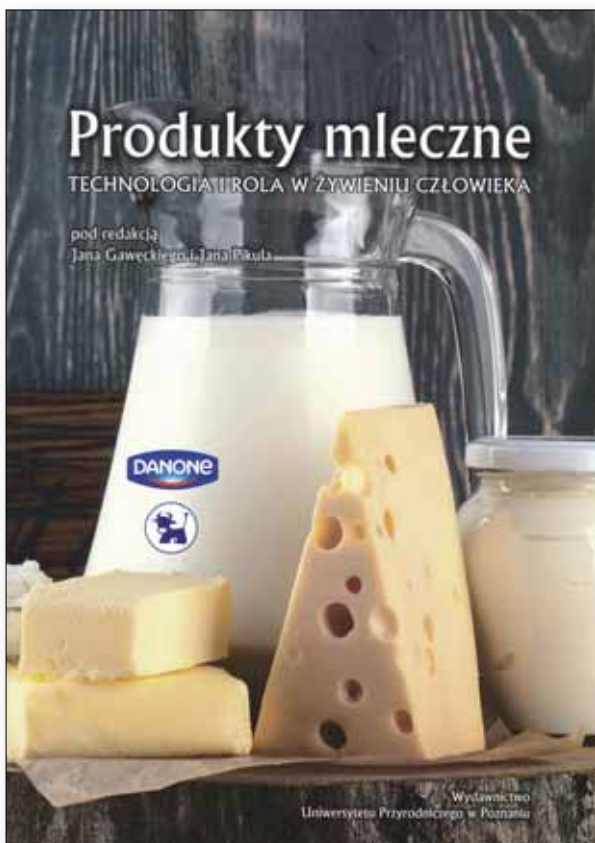

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

LISTOPAD 2018
NR 9-10 (240-241)

ISSN 1429-3064

Nowości wydawnicze

INAUGURACJA NOWEGO ROKU AKADEMICKIEGO	
• Inauguracja na cztery berła (<i>Iwona Cieślak</i>)	2
• Wystąpienie JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu podczas wspólnej inauguracji czterech uczelni poznańskich (<i>Jan Pikuł</i>)	4
• Dziękczynna msza święta. Uroczystość z okazji inauguracji nowego roku akademickiego i rozpoczęcia obchodów stulecia akademickich studiów rolniczo-leśnych w Poznaniu (<i>Bogdan Reformat i Ewa Strycka</i>)	6
SUKCESY NAUKOWE	
• Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu w światowym rankingu uniwersytetów (<i>Iwona Cieślak</i>)	7
SUKCESY NASZEJ UCZELNI	
• Europejski sukces Pracowni Ekotechnologii UPP (<i>Iwona Cieślak</i>)	8
• Centrum Innowacji i Transferu Technologii UPP laureatem Polskiej Nagrody Innowacyjności 2018 (<i>Iwona Cieślak</i>)	9
SUKCESY NASZYCH NAUKOWCÓW	
• Profesor dr hab. Ryszard Słomski przewodniczącym Komisji ds. GMM i GMO (<i>Iwona Cieślak</i>)	10
• Prestiżowe stypendia Fundacji im. A. i P. Dekabanów przyznane (<i>Iwona Cieślak</i>)	10
SUKCESY NASZYCH STUDENTÓW	
• Laureaci konkursu PRELUDIUM Narodowego Centrum Nauki (<i>Jerzy Lorych</i>)	11
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	
• Wizyta delegacji tureckiej z Uniwersytetu Ahi Evran w Kirsehir (<i>Iwona Cieślak</i>)	14
○ Rozpoczęcie prac nad nowym statutem UPP (<i>Iwona Cieślak</i>)	15
STULECIE AKADEMICKICH STUDIÓW ROLNICO-LEŚNYCH W POZNANIU	
• Uroczyste posiedzenie Rad Wydziałów Rolnictwa i Bioinżynierii oraz Leśnictwa (<i>Ewa Strycka</i>)	16
• Wystawa jubileuszowa „100 lat (1919–2019) Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii” (<i>Barbara Golińska</i>)	18
○ Jeszcze o studiach dualnych na UPP z dofinansowaniem od NCBR (<i>Karolina Salis-Maciejewska</i>)	21
WIEŚCI Z ZAKŁADÓW DOŚWIADCZALNYCH	
• Dożynki uczelniane (<i>Iwo Gałecki</i>)	22
• Żniwa w zakładach doświadczalnych (<i>Ryszard Jaworski i Kamila Bryll</i>)	23
○ Wojewódzko-Archidiecezjalne Dożynki Wielkopolskie 2018 (<i>Dział Marketingu i Komunikacji UPP</i>)	24
WIEŚCI Z WYDAWNICTWA	
• Czasopisma akademickie – nowe czasy, nowe wyzwania. XXVI Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich (<i>Ewa Strycka</i>)	24
JUBILEUSZE	
• Obchody dziewięćdziesiątych urodzin prof. dr. hab. Tadeusza Calińskiego (<i>Maria Kozłowska</i>)	26
• Pięćdziesiąt lat od rozpoczęcia studiów (<i>Iwona Cieślak</i>)	28
○ Salon Maturzystów Perspektywy 2018 (<i>Grażyna Adamczyk</i>)	29
WIEŚCI Z CENTRUM KULTURY STUDENCKIEJ	
• Sukces Akademickiego Chóru „Coro Da Camera” (<i>Dział Marketingu i Komunikacji UPP</i>)	30
• „The September Concert Poland” (<i>Paweł Antkowiak</i>)	31
○ Pożegnanie pracowników odchodzących na emeryturę (<i>Iwona Cieślak</i>)	32
○ Festynowy wrzesień Wydziału Leśnego UPP (<i>Anna Wierzbička i Jolanta Węgiel</i>)	34
○ Piknik edukacyjny oraz koncert muzyki myśliwskiej w warszawskich Łazienkach Królewskich (<i>Weronika Mysiak i Małgorzata Krokowska-Paluszak</i>)	35
○ Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne (<i>Iwona Cieślak</i>)	36
WSPOMNIENIA	
• Doktor inż. Stanisław Drogosz (<i>Jarosław Szaban</i>)	37
WIEŚCI O NASZYM PATRONIE	
• August Cieszkowski – Józef Ignacy Kraszewski. Listy pisarza do filozofa. Ze zbiorów Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (<i>Joanna Pietrowicz</i>)	38
○ Trzecie Mistrzostwa Polski Operatorów Forwarderów (<i>Jolanta Węgiel</i>)	41
○ „Drema dzieciom”. Studenci Wydziału Technologii Drewna dzieciom (<i>Zespół organizacyjny akcji „Drema dzieciom”</i>)	42
STARE WARCIAŃSKIE POCZTÓWKI PROFESORA BOGDANA J. WOSIEWICZA	
• Fotografie Romana Stefana Ulatowskiego na pocztówkach warciańskich (<i>Bogdan J. Wosiewicz</i>)	44
WIEŚCI Z KOŁA PTTK	
• W Beskidzie Żywieckim (<i>Jerzy Świgoń</i>)	47

WIEŚCI AKADEMICKIE

dwumiesięcznik

Wydawca:

Uniwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu

Przewodniczący Rady Programowej:

Krzysztof Szoszkiewicz

Członkowie Rady Programowej:

Dorota Śwędryńska
Dorota Wrońska-Pilarek
Paweł Maćkowiak
Edward Roszyk
Hanna Piekarska-Boniecka
Dorota Piasecka-Kwiatkowska
Emilia Wytykowska-Sroka
Jakub Hadyński
Krzysztof Dudek
Emilia Zawieja

Redaktor naczelna:

Ewa Strycka
4est@up.poznan.pl

Adres redakcji:

60-693 Poznań, ul. Witosa 45
tel. 618 48 77 80
tel. kom. 502 198 246

Wersja elektroniczna:

www.up.poznan.pl

Skład i łamanie:

SCRIPTOR s.c.

Druk:

Zakład Graficzny
Uniwersytetu Przyrodniczego
w Poznaniu

Korekta:

Lidia Golik

Fotografie na okładce:

strona pierwsza: Ewa Strycka oraz Dział Marketingu
i Komunikacji (logo stulecia obchodów akademickich
studiów rolniczo-leśnych)
strona druga: Scriptor s.c.
strona trzecia: Feliks Czarnociński i Jerzy Świgoń
strona czwarta: Biuro Rektora UPP

Redakcja stara się zwracać materiały niezamówione i zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń.

Za treść merytoryczną artykułów odpowiadają autorzy.

Fot. Krystyna Madejska-Pawlak

Inauguracja na cztery berła

Wspólnie wypowiedziane słowa czterech rektorów „*Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit*” wraz z uderzeniami czterech berel zabrzmiały 1 października 2018 r. w Auli UAM w Poznaniu. Uczelnie wywodzące swoje tradycje z Uniwersytetu Poznańskiego, świętujące jubileusz stulecia, zainaugurowały rok akademicki 2018/2019.

Rektorzy: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu w swoich wystąpieniach mówili o wspólnych korzeniach, ale także osiągnięciach uczelni.

Jak zauważył prof. dr hab. Jan Pikul, Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego: „Jubileusz przypomina o przeszłości i tradycji, ale jest dla nas także zobowiązaniem odnoszącym się do teraźniejszości i przyszłości. Przed nami wiele pracy, aby przy wprowadzaniu w życie założeń nowej ustawy kontynuować chlubne tradycje naszej *Alma Mater*. Zasada zrównoważonego rozwoju, tak istotna w szeroko pojętym rolnictwie i leśnictwie, przekładać się powinna na całokształt reform niezbędnych w szkolnictwie wyższym. Każda uczelnia odegra swą rolę tylko wtedy, gdy będzie miejsce dla wolnej, ale prowadzonej w sposób argumentacyjny dyskusji, bez względu na specyfikę i wielkość – wszyscy bowiem jesteśmy sobie potrzebni”. I na zakończenie dodał: „Pamiętajcie, że to właśnie elity uniwersyteckie w dużej mierze przyczyniły się do rozwoju i sukcesu II Rzeczypospolitej. Jak mówił Święty Jan Paweł II: »Nie ma większego bogactwa w narodzie nad świątliwych obywateli«. Ze świadomością i doświadczeniem stu lat ruszajmy w nowy rok akademicki, życząc sobie nawzajem pomyślności we wspólnym działaniu na rzecz naszych uczelni, aby w potoku czekających nas zmian nie zatracić istoty akademickiej *universitas* – miejmy szerokie spojrzenie na całość, aby nie zagubić szczegółów”.

Po wystąpieniach rektorów w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy list odczytał minister Andrzej Dera, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta. Na-

stępnie głos zabrał wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosław Gowin, który podziękował poznańskiemu środowisku naukowemu za wkład w pracę nad ustawą 2.0.: „Jesteśmy na etapie nie mniej ważnym, nie mniej trudnym niż prace nad ustawą – na etapie jej wdrażania” – mówił. Zapowiedział też korekty, które zamierza wprowadzić w rozporządzeniach, m.in. dotyczących ewaluacji naukowców.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak podkreślił, że dotychczasowa współpraca między samorządem a uczelniami układa się bardzo dobrze. „Powinniśmy jednak mieć większe kompetencje i możliwości finansowania. Chcemy bowiem kooperować w kreowaniu rozwoju dopasowanego do regionalnych potrzeb” – mówił. A prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak dodał: „Pragnę podkreślić, że chcemy być dla państwa wsparciem”.

Starosta Powiatu Poznańskiego Jan Grabkowski skierował do studentów następujące słowa: „Współczesny świat nie raz pokazuje, że drugiemu człowiekowi próbuje się odebrać wolność, godność czy szacunek. Wmówić, że wszystko, co za nami, było na tyle złe, że nadaje się wyłącznie do zapomnienia. Ale nigdy nikt nikomu nie jest i nie będzie w stanie zabrać zdobytej wiedzy. A ta uczyni z Was nie tylko ludzi myślących, wolnych, ale również trafnie oceniających rzeczywistość, w której żyjecie. I przed którą – nie tylko podczas studiów, ale przez całe życie – będziecie nieustannie zdawać egzamin”.

Podczas uroczystości dokonano symbolicznej immatrykulacji studentów pierwszego roku. Reprezentowali oni kierunek prowadzony wspólnie przez cztery uczelnie: neurobiologię.

Na zakończenie wykład inauguracyjny pt. „100 lat. Językowy wymiar miary” wygłosił prof. Jerzy Bralczyk. Zgromadzeni mieli także okazję wysłuchać połączonych chórów uczelni, które wykonały jubileuszowy hymn do muzyki Jacka Sykulskiego i słów prof. Sylwestra Dworackiego. ♦

Iwona Cieślík

Fot. 6 x Adrian Wykrota

Wspólnie wypowiedziane przez czterech rektorów słowa: „*Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit*” wraz z uderzeniami czterech berel zabrzmiały 1 października 2018 r. w Auli UAM w Poznaniu

Wystąpienie wicepremiera, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosława Gowina

Wystąpienie JM Rektora UPP, prof. dr. hab. Jana Pikula

Wykład inauguracyjny „100 lat. Językowy wymiar miary” wygłosił prof. Jerzy Bralczyk

Podczas uroczystości dokonano symbolicznej immatrykulacji studentów pierwszego roku neurobiologii – kierunku prowadzonego wspólnie przez wszystkie cztery poznańskie uczelnie

Inauguracja na cztery berła odbyła się w wypełnionej po brzegi Auli UAM

Wystąpienie JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu podczas wspólnej inauguracji czterech uczelni poznańskich

Szanowni Państwo!
Inauguracja nowego roku akademickiego jest niezwykle doniosłym i jednym z najważniejszych wydarzeń w życiu każdej uczelni. Natomiast inauguracja dzisiejsza to przeżycie wyjątkowe – wspólny początek roku akademickiego czterech poznańskich uczelni, stanowiących kiedyś jedność, a dziś, mimo autonomii, ciągle pogłębiających różne formy współpracy. Jest dniem skłaniającym do głębokiej refleksji, albowiem to dziś, rozpoczynając rok akademicki 2018/2019, inaugurujemy jubileusz 100-lecia powstania Uniwersytetu Poznańskiego, z którego wywodzi się również Uniwersytet Przyrodniczy.

Uniwersytet nasz jest akademicką uczelnią publiczną o długoletniej tradycji. Wszechnica Piastowska, przemianowana później na Uniwersytet Poznański, to nasza „matka”, a powstała jako jeden z pierwszych Wydział Rolniczo-Leśny, to nasz rodowód. Rodowód sięgający zresztą swymi korzeniami jeszcze głębiej, do lat siedemdziesiątych XIX w., kiedy zrodziła się potrzeba utworzenia uczelni o profilu rolniczym. Dzięki staraniom i finansowemu wsparciu Augusta hrabiego Cieszkowskiego, Patrona naszej Uczelni, powstała pierwsza polska wyższa szkoła rolnicza pod zaborem pruskim. Niestety, istniała tylko kilka lat, ale znacząco wpłynęła na poziom rolnictwa, pozostając w pamięci Wielkopolan. Gdy w 1919 r. powstawał już w wolnej Polsce Uniwersytet Poznański, potrzeba utworzenia na nim studiów rolniczych była oczywista. I tak usilne, wieloletnie starania naszych pionierów, którzy zgłębiali tajniki nauk przyrodniczych i widzieli potrzebę przekazywania ich społeczeństwu dla podwyższenia jakości i poziomu wielkopolskiego rolnictwa i leśnictwa, doprowadziły do stworzenia nowoczesnej struktury naukowo-badawczej i dydaktycznej.

Jubileusz przypomina o przeszłości i tradycji, ale jest dla nas także zobowiązaniem odnoszącym się do teraźniejszości i przyszłości. Przed nami wiele pracy, aby przy wprowadzaniu w życie założeń nowej ustawy kontynuować chlubne tradycje naszej *Alma Mater*. Zasada zrównoważonego rozwoju, tak istotna w szeroko pojętym rolnictwie i leśnictwie, przekładając się powinna na całokształt reform niezbędnych w szkolnictwie wyższym. Każda uczelnia odegra swą rolę tylko wtedy, gdy będzie miejsce dla wolnej, ale prowadzonej w sposób argumentatywny dyskusji, bez względu na specyfikę i wielkość – wszyscy bowiem jesteśmy sobie potrzebni. Rozwijamy te kierunki badań i ofertę dydaktyczną, w których nasza uczelnia ma utrwaloną pozycję – to badania podstawowe i stosowane w zakresie rolnictwa i jego otoczenia, leśnictwa i technologii drewna, ogrodnictwa i architektury krajobrazu, nauk o żywności i żywieniu, medycyny weterynaryjnej i nauk o zwierzętach, inżynierii środowiska i gospodarki przestrzen-

nej oraz nauk ekonomiczno-społecznych. Będziemy nadal podnosili poziom badań naukowych oraz jakość kształcenia przy rozszerzaniu kontaktów międzynarodowych oraz wsparciu kadry i sprawnie działającej administracji.

Rolnictwo jest działem gospodarki narodowej zatrudniającym około 15% ogółu pracowników, a blisko 55% kraju zajmuje obszar wykorzystywany rolniczo. Tempo wzrostu gospodarczego w Polsce jest najwyższe od siedmiu lat, zwiększa się również globalna produkcja w rolnictwie. Wyniki badań wskazują, że kontynuowany jest proces specjalizacji, intensyfikacji oraz koncentracji produkcji rolniczej. Z kolei powierzchnia lasów w Polsce wynosi ponad 9 mln ha i systematycznie się zwiększa, dając pracę blisko pięćdziesięciu tysiącom osób, stymulując ponadto produkcję przemysłową i utrzymanie wielu miejsc pracy w innych sektorach gospodarki, tj. przemyśle drzewnym, celulozowo-papierniczym oraz energetyce. Kierunki studiów oraz celowość prac badawczych są stale weryfikowane pod kątem ich przydatności dla gospodarki i społeczeństwa, którą na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu realizujemy we współpracy z praktyką. Jest ona możliwa m.in. dlatego, że posiadamy rolnicze i leśne zakłady doświadczalne.

Szanowni Państwo!

Były czasy lepsze i gorsze, różnie w naszym kraju postrzegano rolnictwo i leśnictwo oraz jego problemy, ale władający uczelnią starali się konsekwentnie realizować postawione cele w nauce i dydaktyce. To dzięki ich strategii i zaangażowaniu oraz pracy kolejnych pokoleń pracowników nasz Uniwersytet jest dziś znaczącą jednostką – obecnie najlepszą uczelnią rolniczą w kraju według Rankingu Fundacji Edukacyjnej Perspektywy, z najlepiej ocenionym w Polsce kierunkiem studiów – leśnictwem.

Obecny rok akademicki rozpoczynamy na ośmiu wydziałach z dziewięcioma tysiącami studentów, a pozycja Uniwersytetu Przyrodniczego to efekt pracy 750 nauczycieli akademickich, wśród których 114 ma tytuł naukowy profesora, 224 stopień doktora habilitowanego, a 366 doktora. Kadra naukowo-dydaktyczna jest najistotniejszym elementem, który decyduje o prawdziwej wartości każdej uczelni. Odpowiednia proporcja liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów pozwala zapewnić wysoką jakość kształcenia. Zaangażowanie na rzecz nauki i dydaktyki widoczne jest m.in. w awansach naukowych, co zostało nagrodzone wyróżnieniem „Kuznia Kadr 2018” przyznany przez Fundację Edukacyjną Perspektywy. Wyróżnienie to otrzymuje uczelnia, która zanotowała największe postępy w kształceniu kadr naukowych w dwóch ostatnich latach.

Stabilna sytuacja finansowa pozwala na systematyczną realizację nowych inwestycji i modernizację wielu obiektów

tów, w tym także domów studenckich. Wiele udało się już zrealizować, przed nami kolejne zamierzenia inwestycyjne, tj. budowa nowoczesnej biblioteki z salą audytoryjną i archiwum oraz zespołem wielu jednostek pomocniczych potrzebnych w funkcjonowaniu Uczelni, modernizacja budynków wokół Kolegium Cieszkowskich, w tym Domu Absolwenta – nowego miejsca dla naszego Muzeum oraz spotkań absolwentów, emerytowanych pracowników i sympatyków Uczelni.

W świątecznym, rocznicowym nastroju nie zapominamy o studentach, szczególnie tych, którzy zgodnie z zainteresowaniami i predyspozycjami wybrali swój kierunek studiów i rozpoczynają naukę. To do Was należy przyszłość, to Wy będziecie tworzyć dalszą historię uczelni, otwierając nowy rozdział swego życia pt. studia, sięgając do tradycji i wkraczając w nowoczesność. Dzięki zdobytej wiedzy staniecie się specjalistami w swej dziedzinie i pójdziecie w świat, tworząc

intelektualną społeczność, elitę wyspecjalizowanych pracowników i obywateli naszego kraju. Pamiętajcie, że to właśnie elity uniwersyteckie w dużej mierze przyczyniły się do rozwoju i sukcesu II Rzeczypospolitej. Jak mówił Święty Jan Paweł II: „Nie ma większego bogactwa w narodzie nad światłych obywateli”.

Ze świadomością i doświadczeniem stu lat ruszamy w nowy rok akademicki, życząc sobie nawzajem pomysłowości we wspólnym działaniu na rzecz naszych uczelni, aby w potoku czekających nas zmian nie zatracić istoty akademickiej *universitas* – miejmy szerokie spojrzenie na całość, aby nie zagubić szczegółów.

Dziękuję bardzo. ♦

*prof. dr hab. Jan Pikul,
rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu*

Fot. Adrian Wykrota

Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Jan Pikul, podczas wystąpienia na inauguracji czterech uczelni w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dziękczynna msza święta

Uroczystość z okazji inauguracji nowego roku akademickiego i rozpoczęcia obchodów stulecia akademickich studiów rolniczo-leśnych w Poznaniu

Dekretem Augusta kardynała Hlonda z 25 czerwca 1928 r. ustanowiono parafię sołacką, której patronem został św. Jan Maria Vianney. Dnia 30 września 1928 r. kardynał poświęcił kamień węgielny pod budujący się już kościół, a na uroczystość tę przybył nawet stryjeczny wnuk Proboszcza z Ars. Można tym samym powiedzieć, że świątynia sołacka (przy okazji warto przypomnieć, że jest to również siedziba Duszpasterstwa Pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu) obchodzi dziś swoje dziewięćdziesiąte urodziny. „Pragniemy [...] połączyć nasze parafialne świętowanie – napisał ks. proboszcz Bogdan Reformata w zaproszeniach skierowanych m.in. do władz uczelni i członków duszpasterstwa UPP – z uroczystością, jaką jest dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu inauguracja dnia 1 października nowego roku akademickiego 2018/2019, rozpoczynająca przygotowania do świętowania stulecia powstania Uniwersytetu Poznańskiego, w strukturach którego funkcjonował jako Wydział Rolniczo-Leśny. To właśnie profesorowie tej uczelni zdecydowali w latach dwudziestych użyczyć na cele religijne jedną z sal Wydziału w budynku przy ul. Gołęcińskiej (obecnie ul. Wojska Polskiego), gdzie odprawiano msze św. gromadzące coraz liczniejsze rzesze mieszkańców Sołacza i okolicznych osad”.

Uroczysta dziękczynna msza św., której przewodniczył arcybiskup metropolita poznański ks. Stanisław Gądecki, odbyła się 30 września 2018 r. o godz. 12.30 w sołackiej świątyni. Przybyło na nią znaczne grono złożone z władz oraz pracowników UPP, w tym członków Duszpasterstwa, a także licznie zgromadzeni przedstawiciele duchowieństwa poznańskiego. ♦

Tekst ks. Bogdana Reformata opracowała Ewa Strycka

Fot. Ewa Strycka

Kościół pod wezwaniem św. Jana Marii Vianneya w Poznaniu

Fot. Maciej Leraczyk

Mszę dziękczynną sprawował arcybiskup metropolita poznański ks. Stanisław Gądecki

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu w światowym rankingu uniwersytetów

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu znalazł się na światowej liście Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects 2018. W najnowszym zestawieniu dziedzinowym znalazły się aż trzy dyscypliny naukowe prowadzone na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu.

Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects, publikowany od roku 2009, to międzynarodowe zestawienie instytucji naukowych z całego świata, ocenianych pod względem 54 dyscyplin naukowych. Znajdują się wśród nich m.in. nauki przyrodnicze, ścisłe, społeczne, ekonomiczne oraz medyczne i techniczne. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – jako najlepsza uczelnia z Polski – uplasował się na miejscu 151–200 (41,6 pkt.) w dziedzinie Food Science & Technology, na miejscu 201–300 (23 pkt.) w dziedzinie Veterinary Sciences oraz na miejscu 301–400 (42,7 pkt.) w dziedzinie Agricultural Sciences. Parametry wpływające na pozycję uczelni to liczba publikacji naukowych oraz ich cytowań w danej dziedzinie, procentowy udział zagranicznych autorów w publikacjach, liczba artykułów zamieszczonych w najważniejszych czasopismach naukowych i referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych oraz liczba pracowników, którzy otrzymali znaczącą nagrodę w określonej dziedzinie.

„Zajmowane w rankingu pozycje są potwierdzeniem wysokiej jakości badań naukowych prowadzonych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu – mówił prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UPP. – Stawiamy na rozwój badań naukowych, o czym świadczą może m.in. 2500 publikacji w roku 2017, z czego 571 artykułów w czasopismach funkcjonujących w międzyna-

dowym obiegu naukowym (mające *impact factor*). Ponadto na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu tylko w roku 2017 realizowano aż 11 grantów europejskich (Horyzont 2020; 7. Program Ramowy i Polsko-Norweska Współpraca Badawcza) oraz 81 grantów z Narodowego Centrum Nauki NCN, 17 projektów z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju NCBiR, a także wiele projektów z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dużym sukcesem było pozyskanie sześciu projektów badawczych realizowanych w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych »Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo« – BIOSTRATEG”.

Ranking Shanghai Index jest najważniejszym rankingiem uniwersyteckim na świecie, wraz z rankingami World Times Higher Education World oraz rankingami World University Quacquarelli Symonds (QS). Warto również przypomnieć, że w tegorocznym Rankingu Perspektyw Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu po raz kolejny został najlepszą uczelnią rolniczą w Polsce. ♦

Iwona Cieślík

Panu Kanclerzowi Markowi Klimeckiemu
oraz najbliższej Rodzinie
wyrazy szczerego współczucia i głębokiego żalu
z powodu odejścia
Ojca
składają
Rektor, Senat oraz Społeczność
Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Europejski sukces Pracowni Ekotechnologii UP

Pracownia Ekotechnologii w Instytucie Inżynierii Biosystemów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu została zaliczona do europejskiej czołówki laboratoriów. W ubiegłym roku Pracownia przystąpiła do europejskiego testu jakości badań wydajności biogazowych „Proficiency Test Biogas 2017”, prowadzonego przez niemieckie instytucje KTBL oraz VDLUFA. Wśród uczestników, którzy poddali się testom, znalazły się prestiżowe instytucje naukowe oraz znane firmy z branży biogazowej. Test wykazał, że badania parametrów

substratów przeznaczonych do fermentacji oraz wyniki produkcji biogazu i jego składu prowadzone w Pracowni Ekotechnologii mieszczą się w gronie najlepszych laboratoriów europejskich. „Pracownia Ekotechnologii, działająca w ramach Instytutu Inżynierii Biosystemów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, to największe w kraju laboratorium biogazowe. Mamy w nim blisko 250 różnego rodzaju biofermentorów” – powiedział dr hab. inż. Jacek Dach, prof. nadzw., kierownik Pracowni.

Test polegał na przesłaniu przez laboratorium KTBL do uczestników próbek różnych substratów. Laboratoria musiały przeprowadzić analizę parametrów fizykochemicznych tychże substratów (sucha masa, sucha masa organiczna, popiół), a następnie przebadać je w procesie fermentacji pod względem wydajności biogazowej i składu biogazu (zwłaszcza zawartości metanu). Po skończonych badaniach należało przesłać uzyskane wyniki w zakodowanej kopercie do KTBL. W ten sposób niemożliwe było dokonanie zbyt wczesnej identyfikacji laboratoriów przesyłających wyniki.

Raport końcowy z testu wykazał, że badania parametrów substratów przeznaczonych do fermentacji oraz wyniki produkcji biogazu i jego składu prowadzone w Pracowni Ekotechnologii mieszczą się w gronie najlepszych laboratoriów europejskich. „Jest to bardzo ważne dla badań biogazowych prowadzonych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Należy bowiem podkreślić, że o ile tematyka biogazu staje się w Polsce w ostatnich latach coraz bardziej popularna, o tyle znaczna liczba badań jest realizowana w sposób niedbały, czasem wręcz nierzetelny, co skutkuje oderwanymi od rzeczywistości wynikami” – zaznaczył dr hab. inż. Jacek Dach.

Ponieważ w Europie najstarszym i dominującym rynkiem biogazowym są Niemcy, Pracownia Ekotechnologii w badaniach biogazowych posługuje się również metodyką niemiecką (DIN 38414/S8 oraz VDI 4630), z niewielkimi modyfikacjami poprawiającymi dokładność pomiarów. „Ułatwieniem dla stosowania takich standardów są również bardzo bliskie kontakty pracowników Instytutu Inżynierii Biosystemów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z czołowymi jednostkami naukowymi w branży biogazu w Niemczech” – podkreślił dr hab. inż. Jacek Dach, jedyny Polak w radzie naukowej DBFZ w Lipsku. Warto dodać, że DBFZ to instytucja, która z ramienia federalnego ministerstwa rolnictwa w Berlinie nadzoruje cały niemiecki rynek biogazowy oraz prowadzi zaawansowane badania nad rozwojem nowych technologii, także substratów i ich przetwarzania w celu zwiększenia efektywności fermentacji. „Szczególne zasługi w przeprowadzeniu testu należą się dr. Andrzejowi Lewickiemu z Pracowni Ekotechnologii, który był personalnie odpowiedzialny za realizację poszczególnych etapów analiz oraz podsumowanie wyników” – dodał kierownik Pracowni. ♦

CERTIFICATE

Poznań University of Life Sciences
Institute of Biosystems Engineering
ul. Wojska Polskiego 50, 60-627 Poznań, Poland

attended successfully the
Proficiency Test Biogas 2017
under the identification no.

„Laboratory 56”

The methane content of maize silage, cup plant,
artificial sample and microcrystalline cellulose as standard
has been analysed.

Darmstadt, 12th July 2018

KTBL

VDLUFA

Dr. Martin Kaniusch

Managing Director of Association for
Technology and Structures in Agriculture

Kuratorium für Technik und Bauwesen in der Landwirtschaft e.V. (KTBL)
Berthngstraße 48 | 64289 Darmstadt | www.ktbl.de

Dr. Peter Tillmann

Managing Director of VDLUFA
Assurance NIRS GmbH

VDLUFA Qualitätsicherung NIRS GmbH
Seichstrasse 16 | 34130 Kassel | www.vdlufa-nirs.de

Skan archiwum PE IIB WRB UP

Certyfikat uzyskany przez Pracownię Ekotechnologii w Instytucie Inżynierii Biosystemów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Iwona Cieślik

Centrum Innowacji i Transferu Technologii UPP laureatem Polskiej Nagrody Innowacyjności 2018

Centrum Innowacji i Transferu Technologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu podczas szóstego Polskiego Kongresu Przedsiębiorczości, który odbył się w dniach 24–25 września 2018 r. w Poznaniu, zostało po raz kolejny wyróżnione Polską Nagrodą Innowacyjności. Wyróżnienie przyznano za realizację projektu InnCOM_PULS – instrumenty optymalizacji procesów komercjalizacji, kreowania innowacji, doskonalenia dialogu oraz wzrostu efektywności współpracy między nauką i gospodarką, finansowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Programu DIALOG w szczególności za:

- opracowanie aplikacji IP_PULS – narzędzia komunikacji w zarządzaniu operacyjnym własnością intelektualną i procesami komercjalizacji
- opracowanie portalu InnCOM_PULS – modelu otwartych innowacji jako miejsca wykonywania transakcji, promocji i wymiany doświadczeń.

Nagrodę odebrali prof. dr hab. inż. Krzysztof Szoszkiewicz, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UPP oraz Jacek Wawrzynowicz, dyrektor Centrum Innowacji i Transferu Technologii UPP.

Polska Nagroda Innowacyjności to program prowadzony przez Polską Agencję Przedsiębiorczości i redakcją „Forum Przedsiębiorczości” w „Dzienniku Gazecie Prawnej”. Nagrodę otrzymują najbardziej innowacyjne oraz kreatywne uczelnie, instytuty, firmy i instytucje działające w Polsce, których praca badawczo-rozwojowa znajduje zastosowanie w różnych gałęziach gospodarki, przyczyniając się do jej rozwoju.

Centrum Innowacji i Transferu Technologii UPP aktywnie wspiera zaangażowanie pracowników naukowych, doktorantów oraz studentów w transferze wyników badań i ich komercjalizacji. Ponadto CiITT wspiera współpracę nauki z przemysłem, zarówno wspierając inicjatywy integrujące i zacieśniające kontakty S2B (Science2Business), jak również koordynując transfer rozwiązań opracowywanych na uczelni oraz komercjalizację bezpośrednią wyników badań i prac rozwojowych do praktyki. Dotychczasowe efekty działania Centrum to m.in.: 116 zgłoszeń patentowych, w tym 42 uzyskanych patentów, 93 wyceny technologii, 435 umów, w tym 104 umów sprzedaży praw do technologii oraz 43 umów licencyjnych. ♦

Iwona Cieślak

Pracownicy Centrum Innowacji i Transferu Technologii UPP

Fot. Iwona Cieślak

Profesor dr hab. Ryszard Słomski przewodniczącym Komisji ds. GMM i GMO

Fot. archiwum Ryszarda Słomskiego

Profesor dr hab. Ryszard Słomski, kierownik Katedry Biochemii i Biotechnologii Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP

Minister Środowiska powołał prof. dr hab. Ryszarda Słomskiego, kierownika Katedry Biochemii i Biotechnologii Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP, na przewodniczącego Komisji do spraw mikroorganizmów i organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Komisję tę powołano na mocy art. 12, ust. 1 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych i jest organem opiniotawczo-doradczym ministra właściwego do spraw środowiska w dziedzinie GMM i GMO. Organ liczy 21 członków powoływanych na cztery lata przez tegoż ministra. W zakresie zadań Komisji leży m.in. wydawanie opinii w sprawach przedstawianych przez ministra właściwego do spraw środowiska w zakresie jego uprawnień wynikających z ustawy oraz opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących GMM lub GMO oraz bezpieczeństwa biologicznego. ♦

Iwona Cieślak

Prestiżowe stypendia Fundacji im. A. i P. Dekabanów przyznane

Fundacja im. A. i P. Dekabanów rozstrzygnęła konkurs na cztery wyjazdowe stypendia naukowe „DEKABAN SCHOLARSHIP”. Wśród tegorocznych laureatów aż dwóch jest pracownikami naukowymi Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Prestiżowe granty otrzymali: dr hab. Joanna Helena Śliwowska (Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Instytut Zoologii) – Senior Dekaban Travel Award oraz dr inż. Maciej Jarzębski (Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu, Katedra Fizyki i Biofizyki) – pięciomiesięczny *post-doctorate research grant*. Naukowcy odbędą swoje staże w kanadyjskim The University of British Columbia w Vancouver. W procesie aplikowania wsparcia stypendystom udzielił Dział Współpracy z Zagranicą UPP.

Fundacja im. A. i P. Dekabanów została założona na początku lat osiemdziesiątych XX w. przez wybitnego lekarza Anatola Dekabana i jego małżonkę Pamelę Liddle-Dekaban. Jej celem jest udostępnianie polskim pracownikom uniwersyteckim nowych zdobyczy naukowych i technologicznych z całego świata. Przyznawane stypendia przeznaczone są dla młodych nauczycieli akademickich mających stopień naukowy doktora, którzy nie ukończyli jeszcze 40. roku życia. Kwota stypendium pokrywa wydatki związane z pobytem i podróżą. ♦

Iwona Cieślak

Laureaci konkursu PRELUDIUM Narodowego Centrum Nauki

W poprzednim numerze „Wieści Akademickich” przedstawiłem krótkie opisy zwycięskich projektów badawczych w konkursie OPUS 14. Wśród laureatów dofinansowanie do badań naukowych z Narodowego Centrum Nauki otrzymało troje naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu: prof. dr hab. Zbigniew Krejpcio, dr hab. Bogdan Hieronim Chojnicki, prof. nadzw. UPP oraz dr Ewelina Wa-

rowania przestrzennego obszarów cennych kulturowo na terenach zagrożonych powodzią, w tym wypadku wsi olęderskich. Zakładany autorski model systemu oceny będzie się opierać na metodach analizy wielokryterialnej. Pozwoli to na wyszczególnienie najistotniejszych kryteriów tej oceny, którymi powinien kierować się decydent, czyli władze lokalne. Dodatkowo prace badawcze znacząco pogłębią stan wie-

Fot. archiwum WISGP

Magister inż. arch. Joanna Lewandowska, doktorantka z Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej UPP

zych-Plejer. W konkursie PRELUDIUM 14, organizowanym dla osób niemających jeszcze stopnia naukowego, komisja NCN dofinansowała projekty badawcze sześciorgu słuchaczom studiów trzeciego stopnia.

Magister inż. Joanna Lewandowska, doktorantka z Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej (Instytut Budownictwa i Geoinżynierii UPP) – opiekunem naukowym projektu badawczego jest dr hab. Zbigniew Sroka.

Tytuł projektu: „Ocena możliwości zachowania wsi olęderskich na terenach zagrożonych powodzią”. Projekt badawczy ma charakter metodyczny. Jego celem jest opracowanie systemu oceny umożliwiającego racjonalną ocenę zagospoda-

Fot. 3 x Jerzy Lonych

Magister Bartłomiej Cyryl Bajan, doktorant z Wydziału Ekonomiczno-Społecznego UPP

dzy na temat osadnictwa olęderskiego – charakterystycznych cech zabudowy, układów przestrzennych i struktury zagospodarowania na obszarze Puszczy Pyzdrowskiej, a także odporności takich układów na przepływ wód wielkich.

Magister Bartłomiej Cyryl Bajan – Wydział Ekonomiczno-Społeczny UPP, drugi rok studiów doktoranckich. Opiekun naukowy: dr hab. Aldona Mrówczyńska-Kamińska.

Tytuł projektu: „Stan i rozwój agrobiznesu w krajach Unii Europejskiej”. Celem tego tematu badawczego jest odpowiedź na pytanie, jaki związek zachodzi między przemianami w spożyciu żywności, a tymi, które można zaobserwować w procesie rozwoju rolnictwa i agrobiznesu. Jednym z istotnych elementów analizy będzie ocena siły związku między wynikami relacji udziału wartości dodanej brutto agrobiznesu w gospodarce narodowej a wynikami relacji udziału wydatków na żywność w dochodach osobistych ludności w zależności od poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. To, czy na pewnym poziomie zamożności społeczeństwa jest możliwa stabilizacja lub nawet wzrost udziału wydatków na żywność, pozostaje sprawą dyskusyjną. Do określenia udziału agrobiznesu w gospodarce narodowej w dziedzinie potencjału wytwórczego oraz wyników pro-

Sukcesy naszych studentów

Magister inż. Tomasz Łukasz Cłapa, doktorant z Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP

dukcyjnych i dochodowych, a także przepływów międzygałęziowych posłuży analiza nakładów i wyników (*input-output analysis*). Równolegle zostanie prześledzona ścieżka zmian spożycia żywności.

Magister inż. Tomasz Łukasz Cłapa – Wydział Rolnictwa i Bioinżynierii UPP, szósty rok studiów. Opiekunem naukowym projektu jest profesor Erik Reimhult, naukowiec z Wiednia.

Projekt pt. „Synergistyczne działanie cieczy jonowych i antybiotyków na wzrost, powstawanie biofilmu oraz przeżywalność *Pseudomonas aeruginosa*”. Nadrzędnym celem badań

Magister inż. Maria Różańska, doktorantka z Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu UPP

jest poznanie wpływu cieczy jonowych (ILs) na hamowanie wzrostu oportunistycznego patogenu ludzkiego *Pseudomonas aeruginosa* (pałeczka ropy błękitnej) oraz ich synergistycznego działania z obecnie stosowanymi antybiotykami służącymi do jej zwalczania. *P. aeruginosa* wywołuje infekcje płuc u osób z mukowiscydozą oraz ran powstałych w wyniku oparzeń skórnych. Stanowi także problem jako patogen powodujący zakażenia wewnątrzszpitalne. Większość szczepów *P. aeruginosa* charakteryzuje się zwiększoną opornością na antybiotyki. Przedmiotem badań będą trzy szczepy *P. aeruginosa*: modelowy, którego genom został w całości poznany oraz szczepy wyizolowane od pacjentów zainfekowanych opisywanym patogenem. Wszystkie zostaną poddane działaniu cieczy jonowych, co pozwoli na zbadanie wpływu cieczy na aktywność patogenu. Pozwoli też ocenić, czy wybrane cieczy jonowe są zdolne do hamowania wzrostu patogenu przez zmianę morfologii, stanu fizjologicznego czy zmian na poziomie molekularnym. Analizy będą prowadzone z wykorzystaniem zaawansowanych technik obrazowania mikroskopowego (mikroskopia fluorescencyjna czy skaningowa mikroskopia elektronowa). Planowane są również badania synergistycznych oddziaływań między badanymi związkami a grupą antybiotyków stosowanych do zwalczania *P. aeruginosa*. Spodziewane wyniki pozwolą na opracowanie skutecznych metod zwalczania *seudomonos. aeruginosa*.

Magister inż. Mikołaj Kaczmarski – Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UPP. Szósty rok studiów. Opiekunem naukowym doktoranta jest prof. dr hab. Piotr Tryjanowski.

Projekt pt. „Entomofauna zwabiona opadłymi owocami jako źródło pokarmu dla płazów”. Płazy to globalnie zagrożona grupa kręgowców, także w Polsce. Poszczególne gatunki odnotowują znaczące spadki liczebności wskutek postępującej urbanizacji, homogenizacji siedlisk i zmian klimatycznych. Obfitość pożywienia – drobnych bezkręgowców – jest niezwykle istotna dla osobników młodocianych. Przyjęliśmy, że obecność drzew owocowych w sąsiedztwie zbiorników rozrodczych sprzyja szybszemu wzrostowi płazów. Sprawdzenie tego założenia jest możliwe dzięki przeprowadzeniu badań terenowych i eksperymentalnych. Głównym celem projektu jest zbadanie, czy obecność opadłych (rozkładających się) owoców wpływa na dynamikę wzrostu i rozmieszczenia płazów po metamorfozie. W badaniach użyjemy pospolitych w krajobrazie (miejskim, podmiejskim i rolniczym) gatunków z rodzaju *Prunus*, w tym mirabelkę, której owoce bardzo często zalegają w dużej ilości pod koronami drzew. Spośród krajowych gatunków płazów wytypowaliśmy trzy, które zostaną użyte w eksperymencie. Są to ropuchy: szara *Bufo bufo* i zielona *Bufotes viridis* oraz grzebiuszka ziemna *Pellobates fuscus*. Badania tego typu są istotne z kilku względów. Jeżeli potwierdzimy pozytywny wpływ obecności drzew owocowych na rozwój płazów, to wyniki będzie można wykorzystać w kontekście planowania przestrzennego i czynnej ochrony płazów zarówno w miastach, jak i na terenach rolniczych. Płazy realizują wiele usług ekosystemowych, dlatego wskazanie elementów sprzyjających ich przetrwaniu w środowisku przekształconym jest kluczowe dla utrzymania lokalnego wymierania.

Magister inż. Maria Różańska – Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu UPP. Trzeci rok studiów doktoranckich. Rozprawę doktorską przygotowuje pod opieką naukową dr hab. Sylwii

Fot. M. Melewska

Mildner-Szkudlarz w Zakładzie Technologii Zbóż Instytutu Technologii Żywności Pochodzenia Roślinnego.

Tytuł projektu: „Badania nad możliwością regulacji poziomu potencjalnie szkodliwych produktów reakcji Maillarda i karmelizacji w pieczywie bezglutenowym”. Obróbka termiczna, jako kluczowy zabieg technologiczny, stwarza warunki do powstania w reakcji Maillarda i karmelizacji szerokiej gamy związków odpowiedzialnych za smak i zapach żywności. Jednak niektórym produktom reakcji Maillarda i karmelizacji (PRM) przypisuje się negatywny wpływ na zdrowie. Ponadto spożywanie żywności poddawanej intensywnej obróbce termicznej, bogatej w PRM, może zwiększać ilość zaawansowanych produktów glikacji (AGE) w ustroju. Uznaje się, że AGE akumulowane *in vivo* odgrywają ważną rolę w patogenezie powikłań cukrzycowych i innych zaburzeń zdrowotnych, takich jak miażdżycy, choroba Alzheimera i nowotwory. Ze względu na to, że produkty zbożowe są jednym z głównych źródeł PRM w diecie, istotne jest ich oznaczenie, badanie mechanizmów powstawania i redukcji podczas obróbki termicznej. Kompleksowość badań przyczyni się do lepszego poznania mechanizmów tworzenia PRM. Badania dotyczące profilaktyki żywieniowej chorób autoimmunologicznych i neurodegeneracyjnych zaliczają się obecnie do priorytetowych, a niniejszy projekt wniesie istotny wkład w rozwój chemii żywności.

Magister Emilia Ewa Zawieja – Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu UPP. Opiekunem naukowym doktorantki studiującej na drugim roku jest dr hab. Agata Chmurzyńska, prof. nadzw.

Temat badań: „Wpływ suplementacji betainą na skład ciała i wydolność fizyczną mężczyzn trenujących sporty szybkościowo-siłowe”. Betaina jest związkiem, który po raz pierwszy został wyizolowany z buraków, jednak duże jej ilości znajdują się także w innych produktach spożywczych. Betaina jest również wytwarzana w ludzkim organizmie z choliney. Związek ten pełni różne role w procesach komórkowych, ale jej najlepiej poznana funkcja polega na udziale w obniżaniu stężenia toksycznej homocysteiny. W badaniach na zwierzętach wykazano, że betaina wpływa na zwiększenie masy mięśniowej i zmniejszenie ilości tłuszczu brzuszego. Sugeruje to potencjalne korzyści z jej zastosowania w grupie sportowców, u których takie zmiany składu ciała, jakie powodowała betaina u zwierząt, są jak najbardziej pożądane. Dodatkowo betaina zapobiega odwonieniu komórkowemu. Dlatego wydaje się, że może ona wpływać na zdolności do wykonywania wysiłku fizycznego. Niestety dane literaturowe nie rozstrzygają jednoznacznie tej kwestii. Nieznany jest również dokładny mechanizm jej działania oraz jaka jest najbardziej skuteczna dawka. W związku z tym celem naszych badań będzie ocena wpływu trzytygodniowej suplementacji betainą dwoma dawkami na wydolność beztlenową, wynik w teście CrossFit, na skład ciała oraz na metabolizm betainy w grupie mężczyzn trenujących sporty szybkościowo-siłowe. Analizy te umożliwią bliższe określenie skutków działania betainy. Dodatkowo chcemy ocenić, czy skuteczność suplementacji betainą zależy od polimorfizmu w genie *MTHFR*, który ma duży wpływ na przebieg reakcji metabolicznych, a w nich uczestniczy betaina.

Łącznie młodzi naukowcy z naszego uniwersytetu na realizację ambitnych projektów otrzymali ponad 967 tys. PLN. To duży sukces, zdobyte pieniądze bowiem pozwolą dokto-

Magister Emilia Ewa Zawieja, doktorantka z Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu UPP

rantom na kształtowanie umiejętności badawczych, których celem jest nie tylko zdobywanie sprawności praktycznych, ale również uczenie się wykorzystania ich w przyszłej pracy zawodowej, szczególnie naukowej. Na progu naukowej kariery to doskonała motywacja do realizacji nowatorskich pomysłów, czego młodym naukowcom życzymy. ♦

*Wypowiedzi młodych naukowców zebrał i opracował
Jerzy Lorych*

Sprostowanie

Podczas składania tekstu w numerze 5–6/2018 „Więści Akademickich” doszło do pomyłki w podpisach do zdjęć w artykułach *Leśne budownictwo drogowe... oraz Kierunki działań Lasów Państwowych...* Na stronie 20 zdjęcie powinno nosić następujący podpis: „Uroczyste otwarcie konferencji; na zdjęciu zastępca Dyrektora Generalnego ds. Rozwoju i Organizacji, prof. dr hab. Tomasz Zawila-Niedźwiecki”, a na stronie 21: „Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, czego dowodem jest pełna sala – blisko 150 uczestników”. Z kolei na stronie 22 zdjęcia powinny nosić następujące podpisy: fotografia u góry: „Wystąpienie Piotra Młynarczyka, Naczelnika Wydziału Infrastruktury w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na temat budownictwa drogowego w Lasach Państwowych”, a zdjęcie u dołu: „W kongresie zorganizowanym przez Lasy Państwowe i Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu udział wzięło ponad 400 osób”. Za zaistniałą pomyłkę przepraszamy. ♦

Wizyta delegacji tureckiej z Uniwersytetu Ahi Evran w Kırşehir

Fot. 2 x Iwona Cieślak

Goście zwiedzili m.in. Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne w Swadzimiu

Na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu w dniach 29 i 30 lipca gościła delegacja z Uniwersytetu Ahi Evran w Kırşehir (Turcja) w składzie: Rektor, prof. dr Vatan Karakaya; prorektor, prof. dr Ahmet Gokbel oraz prodziekan Wydziału Ekonomii i Administracji, prof. dr Erman Akilli. W ramach wizyty odbyło się spotkanie z prof. dr. hab. Krzysztofem Szoszkiewiczem, prorektorem ds. nauki i współpracy z zagranicą oraz z dr. hab. Karoliną Pawlak, prof. nadzw. i dr. hab. Rafałem Baumem, prof. nadzw., prodziekanami Wydziału Ekonomiczno-Społecznego UPP. Podczas spotkań omówiono możliwości współpracy, aplikowania o wspólne granty międzynarodowe oraz przedstawiono korzyści płynące z badań dotyczących zarówno ekonomii, jak i nauk rolniczych. Goście z Turcji mieli okazję zwiedzić Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne w Swadzimiu, a także zobaczyć warunki pracy na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym UPP. Warto podkreślić, że przedstawiciele Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu: dr hab. Wawrzyniec Czubak, dr Izabela Lipińska oraz dr hab. Sławomir Kalinowski, wcześniej zostali zaproszeni do Komitetu Redakcyjnego czasopisma naukowego wydawanego na Uniwersytecie Ahi Evran, są także członkami Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji organizowanej przez dr. Ermana Akilli. ♦

Iwona Cieślak

Oficjalne spotkanie z gośćmi z Turcji odbyło się w gabinecie prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą UPP, prof. dr. hab. Krzysztofa Szoszkiewicza (stoi trzeci od prawej)

Rozpoczęcie prac nad nowym Statutem UPP

Czwartego października odbyło się pierwsze spotkanie Komisji Rektorskiej ds. przygotowania projektu Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dostosowanego do ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komisja została powołana Zarządzeniem Rektora UPP nr 95/2018 z dnia 27 września br. Jej Przewodniczącym został prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak, a w skład weszli:

- prof. dr hab. Andrzej Czerniak
- prof. dr hab. Roman Gornowicz
- prof. dr hab. Jan Kryszak
- prof. dr hab. Cezary Mądrzak
- prof. dr hab. Jerzy Smardzewski
- prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz
- dr hab. Karolina Pawlak, prof. nadzw.
- dr hab. Mariusz Sojka, prof. nadzw.
- dr hab. Wojciech Antkowiak
- dr hab. Hanna Dorna
- dr hab. Małgorzata Majcher
- dr hab. Edward Roszyk
- dr hab. Izabela Szczeral
- dr hab. Tomasz Szkudelski
- dr inż. Wojciech Juzwa
- dr inż. Łukasz Matwiej
- mgr inż. Marek Klimecki
- mgr inż. Marlena Wojnowska
- mgr Wojciech Janik
- mgr Sławomir Polański
- Izabela Pańczyk.

Na Sekretarza Komisji powołano mgr. Łukasza Dąbkowskiego, pracownika Działu Organizacyjno-Prawnego.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (nazywana również Konstytucją dla Nauki lub Ustawą 2.0) weszła w życie 1 października 2018 r. i zastępuje ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym, o zasadach finansowania nauki, ustawę o stopniach i tytule naukowym, a także ustawę o kredytach i pożyczkach studenckich. Zgodnie z nową ustawą uczelnie mają rok na opracowanie i przyjęcie nowych statutów, które wchodzą w życie z dniem 1 października 2019 r. ♦

Iwona Cieślak

Fot. 2 x Iwona Cieślak

Przewodniczący Komisji Rektorskiej ds. przygotowania projektu Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak (z lewej) oraz prorektor ds. studiów, prof. dr hab. Cezary Mądrzak

Członkowie Komisji Rektorskiej podczas obrad 4 października w Sali Senatu

Uroczyste posiedzenie Rad Wydziałów Rolnictwa i Bioinżynierii oraz Leśnictwa

Piątego października w sali Biocentrum UPP odbyło się uroczyste posiedzenie Rad Wydziałów Rolnictwa i Bioinżynierii oraz Leśnictwa. Rektora oraz dziekanów Wydziałów Rolnictwa i Bioinżynierii, Wydziału Leśnego, a także zaproszonych gości powitała dr hab. Dorota Wrońska-Pilarek z Katedry Botaniki WL UPP. Następnie głos zabrał JM Rektor UPP, prof. dr hab. Jan Pikul, po nim zaś dziekani: z Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii prof. dr hab. Anna Kryszak oraz z Wydziału Leśnego prof. dr hab. Piotr Łakomy. Po ślubowaniu i immatrykulacji studentów z WRB i WL pierwszy wykład inauguracyjny (połączony z bardzo ciekawą prezentacją multimedialną) wygłosiła prof. dr hab. Małgorzata Mańka, czł. koresp. PAN, z Katedry Fitopatologii Leśnej WL UPP, która opowiedziała zebranym o „Historii studiów rolniczo-leśnych w poznańskim ośrodku akademickim”. Drugi wykład – pod tytułem „Postęp w naukach rolniczo-leśnych – wyzwanie dla nauczających” – wygłosił prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak, rektor UPP w kadencjach 2008–20012 oraz 2012–2016, kierownik Zakładu Podstaw Uprawy Roślin i Herbologii Katedry Agromonii WRB UPP.

Uroczystościom towarzyszyło odnowienie dyplomów ukończenia studiów oraz wręczenie medali okolicznościowych wybitych z okazji 100-lecia akademickich studiów rolniczo-leśnych. Z Wydziału Leśnego otrzymali je: prof. dr hab. Lesław Łabudzki, prof. dr hab. Konrad Magnuski, prof. dr hab. Jacek Michalski, prof. dr hab. Henryk Różański i prof. dr hab. Jerzy Wiśniewski. Z Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii: prof. dr hab. Tadeusz Caliński, prof. dr hab., Andrzej Dubas, prof. dr hab. Andrzej B. Legocki, prof. dr hab. Andrzej Mocek i prof. dr hab. Aleksandra Sawicka.

Krótkie recitale wykonały uczelniane zespoły muzyczne: Chór Akademicki „Coro Da Camera” i Zespół Trębaczy Myśliwskich „Venator”.

Święto uczelni zakończyło wspólne odśpiewanie *Gaudeamus igitur* oraz okolicznościowe spotkanie w holu Biocentrum. ♦

Ewa Strycka

Fot. G. X. Ewa Strycka

Wystąpienie JM Rektora UPP, prof. dr hab. Jana Pikula

rolniczo-leśnych w Poznaniu

Wręczenie dyplomów oraz medali poprowadzili dziekani:
prof. dr hab. Anna Kryszak (WRB) i prof. dr hab. Piotr Łakomy (WL)

Fot. Agnieszka Domaszewicz

Immatrykulacja

Odnowienie dyplomów ukończenia studiów rolniczych

Odnowienie dyplomów ukończenia studiów leśnych

Wręczenie medali okolicznościowych wybitnych z okazji stulecia akademickich studiów rolniczo-leśnych; na zdjęciu wyróżnieni pracownicy Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP

Wręczenie medali okolicznościowych wybitnych z okazji stulecia akademickich studiów rolniczo-leśnych; na zdjęciu wyróżnieni pracownicy Wydziału Leśnego UPP

Wystawa jubileuszowa „100 lat (1919–2019) Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii”

Jubileusz stulecia istnienia Uniwersytetu Poznańskiego, którego główne obchody zaplanowano na maj 2019 r., jest stosowną okazją do spojrzenia wstecz, oddania szacunku dla jego historii i tradycji oraz refleksji nad powstaniem i dotychczasowymi dokonaniem Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP.

Dwudziestego siódmego września 2018 r. w Biocentrum UPP na zaproszenie dziekan Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii, prof. dr hab. Anny Kryszak, odbył się wernisaż wystawy „100 lat (1919–2019) Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii”. Wystawę honorowym patronatem objął JM Rektor UPP, prof. dr hab. Jan Pikul, który jednocześnie dokonał jej uroczystego otwarcia. Uczestnikami spotkania byli również członkowie Senatu, profesorowie, studenci, władze i pracownicy Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii oraz innych wydziałów naszego uniwersytetu. Wernisaż był wyjątkowy w swoim przesłaniu, ponieważ Wydział Rolniczo-Leśny w strukturach Uniwersytetu Poznańskiego funkcjonował od początku, jako jeden z pierwszych wydziałów, tym samym na Uniwersytecie Przyrodniczym obchodzimy jubileusz stu lat akademickich studiów rolniczo-leśnych.

Tematem wystawy jest historia i dzień dzisiejszy naszego Wydziału, jego działalność badawcza, dydaktyczna, organizacyjna, rozwój kadr, infrastruktury i warsztatu badawczego.

Wystawa powstała na podstawie materiałów dostarczonych przez przedstawicieli jednostek naukowo-dydaktycznych tworzących aktualną strukturę WRB oraz pozyskane z zasobów różnych archiwów, w tym cyfrowych i w ramach studiów literaturowych.

Wydział Rolnictwa i Bioinżynierii, mimo wielu transformacji dotyczących nazwy oraz struktury, jest bezpośrednim spadkobiercą utworzonego w 1919 r. Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego. Idea utworzenia studiów rolniczych pojawiła się już w początkowych etapach organizacji uczelni, 11 listopada 1918 r., podczas pierwszego posiedzenia Komisji Organizacyjnej Wszechnicy Piastowskiej. Po uroczystej inauguracji Wszechnicy 7 maja 1919 r. prof. Bronisław Niklewski, uznawany za właściwego organizatora studiów rolniczych, 6 sierpnia przedstawił projekt fakultetu rolniczo-leśnego, a 6 października 1919 r. na posiedzeniu Senatu „uchwalono przyjąć do wiadomości utworzenie odrębnego Wydziału Rolniczo-Leśnego”, z lokalizacją na poznańskim Sołtaczku. O tym i innych faktach z historii można się zapoznać z plakatu „Wydarzenia w 100-letniej historii Wydziału”, które zostały przedstawione w formie linii czasu.

Kolejnym działem wystawy jest „Kampus wczoraj i dziś”, w którym zaprezentowano losy budynków i infrastruktury.

Fot. archiwum WRB UPP

Wystawę otwarto 27 września na pierwszym piętrze budynku Biocentrum

rolniczo-leśnych w Poznaniu

Fotografie dokumentują zmiany siedzib katedr obecnie tworzących Wydział oraz kampusu sołackiego jako całości.

Kolejna plansza przedstawia „Warsztat badawczy wczoraj i dziś”. Tu można się zapoznać z ciekawostkami, np. z koleją szklarniową Katedry Chemii Rolnej, wyposażoną w unikato-we, wpisane w historię polskich kolei wózki typu Podlaska i Baborówko czy przypomnieć sobie mapę przedwojennej Polski z zaznaczonymi przez prof. dr. Mariana Falkowskiego miejscami uprawy koniczyzny czerwonej.

W dziale „Projekty badawcze” ujęto zarówno wykonywane, jak i zrealizowane w ostatnich latach projekty. Szczególne miejsce w prezentacji zajmują wydziałowe projekty wysokobudżetowe, realizowane w ramach funduszy unijnych, a także finansowane przez NCN, NCBiR oraz MRiRW.

„Współpraca międzynarodowa” jest kolejnym rozdziałem wystawy, dotyczącym aktywności pracowników i jednostek wydziału, w ramach których zdobyto konkretne osiągnięcia, nie tylko udział w konferencjach i sympozjach naukowych. Należą do nich doktoraty naukowców zagranicznych oraz zrealizowane za granicą pod opieką naukową pracowników naszego Wydziału, aktywny udział pracowników w gremiach i instytucjach naukowych oraz wiele innych.

Prezentacja plakatu „Osiągnięcia, patenty i nagrody” jest dowodem ogromnego potencjału intelektualnego, jakim jest kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału, budująca jego silną markę. „Podręczniki, skrypty i kompendia wiedzy” podsumowują pracę naukową ich twórców z różnych dziedzin, służącą do nauki i pogłębiania wiedzy studentów.

„Nasi profesorowie” to część wystawy prezentującej sylwetki uczonych, którzy w stuletniej historii pełnili zaszczytne funkcje. Uniwersytet Poznański w swojej historii miał dwóch rektorów wywodzących się z Wydziału Rolniczo-Leśnego: prof. dr. Ludwika Sitowskiego i prof. dr. Stanisława Runego. W strukturach Wyższej Szkoły Rolniczej, Akademii Rolniczej i Uniwersytetu Przyrodniczego uczelnią kierowało pięciu profesorów z Wydziału: prof. dr Zbyszko Tuchołka, prof. dr hab. Tadeusz Czwojdrak, prof. dr hab. Wojciech Dzieciołowski, prof. dr hab. Jerzy Pudełko i prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak, kształtując jej profil i dynamikę rozwoju. Na wystawie zaprezentowano również sylwetki dziekanów i obecne władze WRB oraz kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych. Każdy z profesorów ma swój wkład w rozwój Wydziału i uczelni, co sprawia, że nasz uniwersytet stał się znaczącą uczelnią w Polsce.

„Tytuły doktora *honoris causa*” przypominają nam o wspólnych profesorach, którzy z inicjatywy naszego Wydziału dołączyli do grona społeczności naszej uczelni dzięki nadaniu im tej godności. „Nasi studenci” prezentują się przez organizacje studenckie, w których mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania, wspominamy również „absolwentów”, tworzących przeszłość i odpowiadających za kształt przyszłości swojej działalności zawodowej.

Dział „100 historii na 100-lecie Wydziału” to owoc studiów literaturowych oraz dociekań w różnych źródłach archiwalnych i jest zachętą do studiowania informacji oraz dokumentów przedstawionych na plakatach. Otwiera go historia nr 1, zawierająca fragment przemówienia prof. Heliodora Święcickiego z uroczystości otwarcia Wszechnicy Piastowskiej 7 maja 1919 r.: „Macie, młodzi przyjaciele, wykształcić się w Uniwersytecie nie tylko naukowo, lecz nie mniej kształcić się macie na dobrych obywateli kraju, bo macie być później apostołami świętej naszej sprawy, Ojczyzny naszej nadzieją. [...] Stró-

Fot. www.up.pl

Autorem kreatywnym wystawy była dr hab. Barbara Golińska z Katedry Łąkarstwa i Krajobrazu Przyrodniczego WRB UPP

żujcie dniami i nocą na warcie polskiej, sprawie narodowej poświęcajcie się pod wodzą profesorów Waszych, którzy Wam przewodzą, dla Was pracować pragną...” Zaprezentowano historię organizacji pracy naukowej i badawczej pracowników Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego; bogate tradycje korporacji studenckich i samopomocowej „Bratniej Pomocy Studentów”; zamknięcie uniwersytetu w czasie wojny, aresztowania, wysiedlenia i często okrutny los pracowników podczas okupacji; Wydział na tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich; wznowienie działalności Wydziału po wojnie i powstanie nowych samodzielnych szkół wyższych; zaangażowanie w najważniejsze wydarzenia społeczne w historii kraju: protesty robotnicze 1956 r., wydarzenia marcowe 1968 r., strajki solidarnościowe 1980 r., powstanie NSZZ „Solidarność” Akademii Rolniczej dzięki m.in. inicjatywie naszych pracowników oraz wiele ciekawych historii w kolejnych dziesięcioleciach.

W części wystawy zatytułowanej „*Exegi monumentum aere perennius*” myśl Horacego wydaje się nieśmiertelna. W histo-

Stulecie akademickich studiów...

Fot. www.up.pl

Wystąpienie dziekan Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP, prof. dr hab. Anny Kryszak

rii naszego Wydziału i w pamięci potomnych zapisali się nasi profesorowie luminarze, pozostawiając po sobie wiekopomne dzieła, którzy z zaangażowaniem stworzyli podstawy rozwoju Wydziału i nadali mu kształt, z którego my jesteśmy dziś dumni. Za to należy się im najwyższy szacunek i pamięć.

„Wydział dziś – w liczbach” syntetycznie obrazuje potencjał intelektualny, jakim jest kadra naukowo-dydaktyczna, kierunki, dyscypliny, cała istota naszej działalności współcześnie.

Wystawę kończą „Portrety”: na plakatach przedstawiono okolicznościowe zdjęcia z życia katedr w ciągu ich historii, które przeplatają się z wypowiedziami pracowników, absolwentów i studentów oraz osobistymi refleksjami na temat Wydziału.

Autorem kreatywnym wystawy jubileuszowej jest dr hab. Barbara Golińska z zespołem osób z wszystkich jednostek naukowo-dydaktycznych Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii w składzie: dr hab. Barbara Gawrońska, dr hab. Małgorzata Graczyk, dr hab. Stanisław Grześ, dr hab. Marek Selwet, dr Maria Biber, dr Danuta Kurasiak-Popowska, dr Łukasz Mendyk i dr Gniewko Niedbała.

Wystawa będzie prezentowana do 21 listopada 2019 r. w Biocentrum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przy ul. Dojazd 11. ♦

dr hab. Barbara Golińska

Dziękuję członkom zespołu powołanego przez dziekan Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii UPP, prof. dr hab. Annę Kryszak, za dostarczenie materiałów w formie tekstów oraz zdjęć. Dziękuję również mgr Elżbiecie Zeyland za przekazane opracowania książkowe, dr Grażynie Adamczyk oraz mgr Agnieszce Domaszewicz z Działu Marketingu i Komunikacji UPP za cenne wskazówki, mgr Helenie Jankowskiej, mgr Danucie Budce i Wandzie Bednarek z dziekanatu WRB UPP za udostępnienie materiałów archiwalnych oraz inż. Jadwidze Wojtasiak za informacje o NSZZ „Solidarność” (bg).

Fot. Zuzanna Sawińska

Na uroczyste otwarcie wystawy przybyło wielu zaproszonych gości

Jeszcze o studiach dualnych na UPP z dofinansowaniem od NCBR*

Już w bieżącym roku akademickim Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu rozpocznie realizację pierwszego z trzech kierunków studiów dualnych o profilu praktycznym. Jest to nowa inicjatywa uniwersytetu, urzeczywistniona dzięki znacznemu dofinansowaniu uzyskanemu w dedykowanym konkursie o środki unijne. Od lat mówi się o konieczności upraktycznienia kierunków studiów pod kątem potrzeb rynku pracy. Obecnie kierunki studiów w przeważającej większości są realizowane o profilu ogólnoakademickim, nawet jeśli wydział ma bardzo dobre relacje z pracodawcami. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym przewidziała jednak możliwość prowadzenia przez uczelnie kierunków o profilu praktycznym, jeśli co najmniej 50% programu będą realizować praktycy, czyli osoby z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią. Studia dualne to krok dalej – przewidują one, że znaczna część programu studiów będzie zaliczona – w oparciu o staże zawodowe – u starannie wybranych pracodawców.

Pierwsi studenci studiów dualnych podejmą kształcenie na naszej uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2018/2019. Będą to studenci nowo utworzonego przez WMWZ kierunku żywienie zwierząt. Kolejne dwa kierunki: technologia drewna, opracowana przez WTD w zupełnej nowej odsłonie, w ścisłej kooperacji z pracodawcami oraz agrobiznes, przygotowany przez WES – zostaną uruchomione w roku akademickim 2019/2020. Realizacja tej inicjatywy jest możliwa dzięki dofinansowaniu, jakie nasza uczelnia otrzymała z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wnioski o dofinansowanie projektów zostały przygotowane przez Dział ds. Funduszy Strukturalnych w ścisłej współpracy z Wydziałami. W ramach konkursu dofinansowano utworzenie ogółem 69 kierunków studiów dualnych w skali kraju. Aż trzy z nich będą realizowane na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu.

* Artykuł jest rozwinięciem krótkiej notki, którą opublikowaliśmy w poprzednim numerze „Więści Akademickich” (przyp. red.).

Uruchomienie nowych kierunków o profilu praktycznym ma się przyczynić do przygotowania kadr odpowiadających potrzebom rynku pracy, gospodarki i społeczeństwa. Równie istotne jest pogłębienie współpracy z pracodawcami kluczowymi dla wymienionych wyżej kierunków. Środki zostały za-kontraktowane w ramach trzech projektów:

- WMWZ „Żywienie zwierząt – nowy kierunek studiów dualnych na WMWZ na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu” 01.11.2018 – 31.10.2022 – wartość projektu 1 373 557,44 PLN, studia drugiego stopnia, trzy edycje
- WTD „Technologia drewna – inżynierskie dualne studia praktyczne na WTD na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu” 01.04.2019–31.03.2023 – wartość projektu 2 082 998,37 PLN, studia pierwszego stopnia, jedna edycja
- WES „Agrobiznes – nowy kierunek studiów dualnych na WES na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu” 01.09.2019–31.08.2023 – wartość projektu 4 028 506,35 PLN, studia drugiego stopnia, trzy edycje.

Wspólnym celem projektów jest opracowanie i realizacja programów kształcenia na studiach dualnych, które zapewnią studentom wzrost kompetencji zawodowych, odpowiadających potrzebom gospodarki i rynku pracy oraz nabycie doświadczenia zawodowego. W ramach inicjatywy studiów dualnych na UPP blisko 230 studentów zostanie objętych programem studiów, który zapewni im liczne zajęcia z praktykami i nauczycielami akademickimi z doświadczeniem zawodowym. Wszyscy będą też uczestniczyli w kilku miesiącach płatnych staży zawodowych u pracodawców. Wymiar staży zawodowych zależy od stopnia i kierunku studiów. Za pomocą tych staży studenci zrealizują część programu kształcenia, co jest innowacyjnym podejściem do kształcenia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. ♦

Karolina Salis-Maciejewska.
kierownik projektu, Dział ds. Funduszy Strukturalnych

Fundacja Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Siedziba: ul. Wojska Polskiego 28, 60-637 Poznań

NIP: 7811874400

Regon: 630287933

KRS: 0000020962

Konto bankowe:

PKO BP II Oddział w Poznaniu: 61 1020 4027 0000 1002 0973 5319

Tel. 061 846 67 52

e-mail: fundacja@up.poznan.pl

Prezes Zarządu: prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak

Wieści z zakładów doświadczalnych

Dożynki uczelniane

Wieloletnią tradycją Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu jest organizacja Święta Plonów. Co roku wczesną jesienią w wybranym zakładzie doświadczalnym odbywa się uroczystość dożynkowa. Działalność naszej uczelni obejmuje przecież szeroko pojęte nauki rolnicze. Godne podkreślenia wydaje się to, że jako jedyna tego rodzaju pla-

Przywitanie gości

Fot. 4 x archiwum LZD Siemianice

cówka w Polsce utrzymała i potrafiła zachować właściwie cały potencjał zakładów doświadczalnych. W innych tego typu uczelniach w kraju transformacja ustrojowa po roku 1989 spowodowała ich znaczne ograniczenie lub zgoła likwidację.

W bieżącym roku zaszczyt organizacji uczelnianego Święta Plonów przypadł Leśnemu Zakładowi Doświadczalnemu Siemianice. Uroczystość odbyła się 20 września w urokliwym otoczeniu Leśnego Ośrodka Naukowo-Edukacyjnego w Dworze Myśliwskim Ustronie. Może dziwić fakt powierzenia jej organizacji akurat temu Zakładowi. Trzeba jednak podkreślić, że LZD Siemianice prowadzi również gospodarkę rolną i co roku

Wieniec dożynkowy i kosze z tegorocznymi plonami

uprawia kilkanaście hektarów gruntów. Plony uzyskiwane przez Zakład nie odbiegają od tych osiągniętych przez zakłady typowo rolnicze. Tak więc organizacja dożynek przez Leśny Zakład Doświadczalny jest w pełni uprawniona.

W spotkaniu udział wzięli JM Rektor UPP, prof. dr hab. Jan Pikul; prorektor ds. studiów, prof. dr hab. Cezary Mądrzak;

Występy artystyczne; na zdjęciu Zespół Pieśni i Tańca „Dźwięki Nadziei” z Opatowskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Sportowego

kanclerz, mgr inż. Marek Klimecki; kwesor, mgr Karolina Prąt; dziekani wszystkich wydziałów naszej uczelni; kierownik Biura ds. Zakładów Doświadczalnych, dr Ryszard Jaworski; dyrektorzy zakładów doświadczalnych; zaproszeni goście oraz pracownicy LZD Siemianice.

Uroczystość rozpoczęła barwny korowód dożynkowy, na którego czele niesiono tradycyjny wieniec. Korowód ruszył spod bramy Ustronia, okrążył Dwór Myśliwski i dotarł do Biesiadnika Pod Dębem. Tam powitano gości, a JM Rektor otrzymał wieniec dożynkowy oraz tradycyjny bochen chle-

Konkursy z wiedzy leśnej

ba, wypieczony z ziaren zebranych podczas tegorocznych żniw. Kierownik Biura ds. Zakładów Doświadczalnych, dr Ryszard Jaworski, przedstawił krótką analizę plonów uzyskanych w bieżącym, bardzo trudnym pogodowo roku przez poszczególne zakłady doświadczalne. Rektor, prof. dr hab. Jan Pikul, za osiągnięte wyniki oraz wkład pracy podziękował dyrektorom rolniczych zakładów doświadczalnych, którzy następnie otrzymali pisemne podziękowania i gratulacje za wyniki, zaangażowanie i wkład pracy w prowadzenie powierzonych im zakładów.

Następnie przedstawiono krótki program artystyczny, przygotowany przez dzieci z miejscowej Szkoły Podstawowej w Trzebieiniu oraz Zespół Pieśni i Tańca „Dźwięki Nadziei” Opatowskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Sportowego. Program nawiązywał do ludowego charakteru Święta Plonów, ale nie zabrakło również odniesień do aktualnych realiów życia na wsi. Uroczystość zakończyła wspólna biesiada, urozmaicona różnymi, wesołymi konkursami. ♦

mgr inż. Iwo Gałecki

Żniwa w zakładach doświadczalnych

W działalności dydaktycznej i naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu znaczącą rolę odgrywają zakłady doświadczalne, które gospodarują na powierzchni 14,5 tys. ha, z czego 3,2 tys. to grunty orne.

Ten rok był dla wielkopolskich rolników trudny: przyroda nie szczędziła przeciwności i pokazała, jak bardzo człowiek jest zależny od sił natury. Rolnictwo dotknęła kłęska suszy na skalę nienotowaną od ponad 40 lat. Tegoroczne lato było najcieplejsze od czasów notowań danych meteorologicznych. Długotrwały brak opadów (tak dramatycznie suchego maja i czerwca nie było od dawna) skutkowało w wielu rejonach spustoszeniem upraw. Trudno było zliczyć dni spiekoty: i tych w trakcie wegetacji, i tych w czasie żniw. Po stosunkowo wilgotnej ubiegłorocznej jesieni nastąpiła zima bez okrywy śnieżnej, co było pierwszym symptomem nadchodzącego zjawiska suszy. Wiosną rośliny były w dobrej kondycji, bardzo dobrze przezimowały – istniał jeszcze zapas wilgoci w glebie. Lecz wkrótce nastąpił gwałtowny wzrost temperatury przy bardzo dużym nasłonecznieniu, co spowodowało przyspieszenie wegetacji o ok. dwóch tygodni w porównaniu do innych lat. W późniejszym okresie wegetacji roślin coraz bardziej widoczne były niedobory wody. Spowodowane było to znikomymi opadami deszczu, znacznie poniżej normy wieloletniej dla zdecydowanej większości obszaru Wielkopolski. Najmniejsze wartości Klimatycznego Bilansu Wodnego wystąpiły w Poznaniu i na terenach przyległych (od -200 do -209 mm) oraz na obszarze południowo-zachodnim i zachodnim województwa. Niewiele lepszy bilans wodny odnotowano na pozostałym terenie naszego województwa. Rolnicy okazali się bezradni wobec przyrody, mimo techniki, technologii oraz środków inwestowanych w regionie w systemy melioracji i gospodarki wodnej.

W tych skrajnie niekorzystnych warunkach plony osiągnięte w naszych zakładach doświadczalnych były znacznie wyższe niż szacowane w Wielkopolsce i kraju. Świadczy to o stosowaniu odpowiednio dopracowanych technologii prowadzących m.in. do poprawy pojemności wodnej – kompleksu sorpcyjnego, a przede wszystkim o wykorzystaniu potencjału poszczególnych zasianych odmian zbóż i rzepaku. Prawidłowy dobór odmian, optymalne nawożenie dostosowane do zasobności gleby i potrzeb pokarmowych oraz właściwie dobrana ochrona roślin spowodowały złagodzenie negatywnych skutków suszy.

Zboża i rzepak w zakładach dały w bieżącym roku następujące plony:

- pszenica ozima – z uprawy na 565,6 ha uzyskano plon 61,3 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 40,5 q/ha

- pszenica jara – uprawa na 31,6 ha, plon 37,9 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 31,5 q/ha
- jęczmień ozimy – uprawa na 218,4 ha, plon 55,7 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 37,4 q/ha
- jęczmień jary – uprawa na 225,9 ha, uzyskany plon 34,8 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 29,1 q/ha
- żyto ozime – uprawa na 105 ha, osiągnięto plon 47,7 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 27,8 q/ha
- żyto jare – z uprawy na 19 ha uzyskano plon 26,9 q/ha
- pszenżyto ozime – z uprawy na 3,4 ha uzyskano 40,0 q/ha, przy średniej w Wielkopolsce: 37,2 q/ha
- pszenżyto jare na doświadczalnym 1 ha dało plon 31,0 q, w Wielkopolsce uzyskano średnio 28,7 q/ha
- owies – z 8,2 ha dał plon 27,9 q/ha, średnia w Wielkopolsce: 24,8 q/ha.

Razem zboża uprawiane w rolniczych zakładach doświadczalnych na 1178,1 ha dały plony w wysokości 52,4 q/ha (w ubiegłym roku było to 70,6 q/ha), przy średniej w Polsce 33,1 q/ha, a rzepak ozimy uprawiany w zakładach na 515,6 ha dał plony 27,1 q/ha (ubiegłoroczne wyniosły 27,5 q/ha), przy średniej w Polsce 23,1 q/ha.

Zakłady Doświadczalne UPP dają przykład umiejętnego uwzględniania w swojej działalności rolniczej innowacyjnych technologii, nowych, bardziej precyzyjnych systemów żywienia roślin oraz nowych odmian, bardziej odpornych na warunki stresowe – suszę.

Podsumowaniem trudnego roku były zorganizowane w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym Siemianice dożynki, które stały się okazją do podziękowania wszystkim dyrektorom i pracownikom zakładów za ich pracę (na ten temat piszemy w artykule obok – przyp. red.). ♦

dr Ryszard Jaworski i mgr Kamila Bryll

Uzupełnienie

Współautorami tekstu zamieszczonego w poprzednim numerze „Więści Akademickich” *Zwierzęta hodowlane z zakładów doświadczalnych UPP nagrodzone w Sielinku* są: Małgorzata Pernak (główny zootechnik RGD Dłoń), Piotr Buszczak (kierownik RGD Swadzim) oraz Paweł Mrówka (owczarz). Za zaistniałe niedopatrzenie przepraszamy. (red.)

Wojewódzko-Archidiecezjalne Dożynki Wielkopolskie 2018

W niedzielę 26 sierpnia w zielonej scenerii Polany Harcerza nad Jeziorem Maltańskim odbyły się Wojewódzko-archidiecezjalne Dożynki Wielkopolskie. To wydarzenie szczególne, gdyż po raz pierwszy odbyło się w Poznaniu, dodatkowo połączone z obchodami 1050-lecia biskupstwa poznańskiego.

Świętowanie rozpoczęła wystawa maszyn rolniczych, po której odbyła się uroczysta msza św. Tłumy zwiedzających przyciągnął obrzęd dożynkowy przygotowany przez Zespół Pieśni i Tańca „Łany” im. W. Kaszubkiewicza Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który zaprezentował się m.in. w tańcach: kujawiaku z oberkiem oraz krakowiaku kończącym pokaz.

Dla zwiedzających przygotowano moc atrakcji. Można było m.in. obejrzyć pracę rzemieślników prezentujących gi-

nące zawody, tresurę psów i pokazy ratownictwa wodnego. Na stoisku zorganizowanym przez Katedrę Roślin Ozdobnych Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UPP można było uczestniczyć w warsztatach florystycznych oraz podziwiać kompozycje kwiatowe. Dla miłośników zwierząt przygotowano wystawy ptaków oraz zaaranżowano zagrody zwierząt hodowlanych, m.in. owiec z Rolniczego Gospodarstwa Doświadczalnego Swadzim UPP. Organizatorzy zapewnili degustacje produktów, przede wszystkim tradycyjnych i regionalnych, m.in. kiełbasy białej parzonej wielkopolskiej, nie zabrakło również części artystyczno-rozrywkowej. ♦

Dział Marketingu i Komunikacji UPP

Więści z Wydawnictwa

Czasopisma akademickie – nowe czasy, nowe wyzwania

XXVI Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich

Częstochowa, 4–7 września 2018 r.

Już po raz dwudziesty szósty redaktorzy czasopism akademickich z całej Polski mieli okazję do wspólnego spotkania. W pierwszych dniach września na zaproszenie Politechniki Częstochowskiej i przy współudziale Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza przyjechali do Częstochowy.

Program obrad był bardzo bogaty. Po oficjalnym otwarciu Konferencji przez władze Politechniki, Uniwersytetu i Prezydenta Miasta Częstochowy redaktorzy mieli okazję zwiedzić kampus obu czelni, a następnie wziąć udział w sesjach szkoleniowych i warsztatach, które poprowadziły: Anna Bazan-Bulanda (doktor prawa specjalizujący się w prawie gospodarczym i handlowym, w tym również autorskim), Iwona Flanczewska (dziennikarka telewizyjna, obecnie szefowa Biura Promocji i redaktor naczelna TV Politechniki Częstochowskiej) oraz Żaneta Wojtala (pracownik Katedry Grafiki Wydziału Sztuki Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Częstochowie).

Najgorętszym punktem programu było spotkanie z ministrem Piotrem Mullerem, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, który przybył na zaproszenie Piotra Kieracińskiego, redaktora naczelnego „Forum Akademickiego”. Tematem spotkania była „Implementacja Ustawy 2.0 na uczelniach”. Po gorącej dyskusji i wrażeń, że w tak krótkim czasie nie zdoła się wyczerpać tematu, uczestnicy Konferencji z zainteresowaniem przyjęli przedstawioną przez ministra propozycję kolejnego spotkania i rozmów na temat kwestii wdrożenia Ustawy 2.0. Jako ewentualny termin zaproponowali listopad tego roku. Czy do spotkania dojdzie? Czas pokaże.

W ramach czasu wolnego redaktorzy odbyli wycieczkę po mieście i zwiedzili Jasną Górę. Tu mogli podziwiać imponującą Bibliotekę Jasnogórską, liczącą ponad 13 000 woluminów umieszczonych na pięknych zabytkowych regałach oraz dwa bogato zdobione drewniane stoły, z niezwykle misternymi

Fot. Ewa Strycka

Redaktorzy czasopism akademickich uczestniczyli w wielu seminariach i warsztatach

intarsjami, które w połowie XVIII w. wykonał brat Grzegorz Woźniakowic. Trzeciego dnia redaktorzy pojechali do pobliskiej wsi Olsztyn, gdzie na malowniczym wzgórzu znajdują się ruiny zamku z przełomu XIII i XIV w., będące częścią systemu średniowiecznych zamków obronnych zwanych Orlimi Gniazdami. Również w Olsztynie odwiedzili dwustuletnią Chatę na Zakolu zwaną „Wójtówką”, z oryginalnym wystrojem wnętrza i... niezwykłym gospodarzem. Z kolei w Biskupicach pod Olsztynem mogli pojeździć konno oraz postrzelać z łuku i ku-

szy. Ostatniego dnia obrad zwiedzili Planetarium uniwersyteckie i wzięli udział w specjalnym pokazie multimedialnym.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli JM Rektor Politechniki Częstochowskiej, prof. dr hab. inż. Norbert Szczygiol i Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, patronat medialny zaś „Forum Akademickie”, „Gazeta Wyborcza” i TVP 3 Katowice. Konferencja stała się również częścią obchodów jubileuszu 70-lecia Politechniki Częstochowskiej. ♦

Ewa Strycka

Fot. 2 x Zbigniew Sullima

Dużą atrakcją była możliwość zwiedzenia zabytkowej Biblioteki Jasnogórskiej

Pamiętkowe zdjęcie w malowniczych ruinach olsztyńskiego zamku

Obchody dziewięćdziesiątych urodzin prof. dr. hab. Tadeusza Calińskiego

Fot. 5 x archiwum KIMMS WRB UPP

Profesor dr hab. Tadeusz Caliński, dr h.c. *multi*

W Kolegium Rungego 11 września pod honorowym patronatem JM Rektora, prof. dr. hab. Jana Pikula, odbyły się uroczystości związane z dziewięćdziesiątymi urodzinami prof. dr. hab. Tadeusza Calińskiego, doktora *honoris causa* Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Uroczystości zorganizowała Katedra Metod Matematycznych i Statystycznych UPP w ramach konferencji „48. Międzynarodowe Colloquium Biometryczne połączonej z VI. Polsko-Portugalskimi Warsztatami z Biometrii”. W uroczystościach brali udział członkowie rodziny Profesora, Jego małżonka Maria oraz córka i syn z rodzinami. Swoją obecnością obchody urodzin Jubilata zaszczylił przedstawiciel władz uczelni, prorektor ds. studiów, prof. dr hab. Cezary Mądrzak oraz rektorzy poprzednich kadencji: prof. dr hab. Jerzy Pudelko i prof. dr hab. Grzegorz Skrzypczak. Na sali byli obecni przedstawiciele społeczności akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w szczególności pracownicy Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii z dziekan, prof. dr hab. Anną Kryszak. W Kolegium Rungego zebrał się przedstawiciele wielu instytucji naukowych krajowych i zagranicznych, m.in. przedstawiciele Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytetu im.

Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, a także innych instytucji naukowych: Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie czy Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

Uroczystości uświetnił koncert fortepianowy w wykonaniu Piotra Szychowskiego. W znakomitej scenerii Kolegium Rungego rozbrzmiewały utwory Fryderyka Chopina: nokturn, trzy walce i polonez. Muzyka o przebogatej ekspresji, pełna lekkości, piękna i niepokojąca, wykonana przez pianistę wirtuoza, wywarła na słuchaczach wielkie wrażenie. Wzruszenie było widoczne na wielu twarzach. Burza oklasków i kwiaty były podziękowaniem dla pianisty.

W ramach uroczystości prof. dr hab. Stanisław Mejza zaprezentował drogę życiową, osiągnięcia i dorobek Jubilata. Profesor Tadeusz Caliński urodził się 4 września 1928 r. w Poznaniu. W 1953 r. ukończył studia na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Z macierzystą uczelnią pozostał związany przez kolejne lata, pracując najpierw na stanowisku asystenta w Katedrze Genetyki i Hodowli Roślin, a następnie jako adiunkt w nowo utworzonej Katedrze Statystyki Matematycznej, której kierownictwo objął w 1968 r. Po reorganizacjach uczelni kierowana przez Profesora Katedra to Katedra Metod Matematycznych i Statystycznych na Wydziale Rolnictwa i Bioinżynierii UPP.

W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku Profesor Caliński jako stypendysta zarówno rządu polskiego, jak i British Council prowadził badania naukowe na Wydziale Statystyki University College w Londynie oraz w prestiżowej Stacji Doświadczalnej w Rothamsted w Wielkiej Brytanii. W 1966 r. profesor uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w za-

Profesor dr hab. Tadeusz Caliński odbiera gratulacje i kwiaty od dziekan Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii, prof. dr hab. Anny Kryszak; w tle stoją (od lewej): prof. dr hab. Wojciech Owczarzak i prof. dr hab. Andrzej Mocek

Zdjęcie grupowe uczestników uroczystości

kresie doświadczeń rolniczego i biometrii na podstawie rozprawy habilitacyjnej „O rozkładzie statystyk typu F w analizie doświadczeń wielokrotnych” opublikowanej w „Journal of the Royal Statistical Society” Series B, Vol. 28 (1966). Tytuł profesora nadzwyczajnego nauk przyrodniczych uzyskał w 1974 r., a tytuł naukowy profesora zwyczajnego w roku 1988.

Wkład prac Profesora Calińskiego do teorii i zastosowań układów doświadczalnych pozostaje nie do przecenienia. Po nowatorskie, opracowane przez Niego zagadnienia z dzie-

profesora. Ci z kolei wypromowali 65 doktorów, niektórzy z nich wypromowali kolejnych doktorów itd. Drzewo genealogiczne Profesora obejmuje 123 naukowców, „potomków” Profesora.

Wszyscy, którzy mieli w swoim życiu zawodowym lub prywatnym możliwość spotkać Profesora Tadeusza Calińskiego, z pewnością odczuli, jak niezwykle serdeczną i życzliwą jest osobą. Taka też była atmosfera jubileuszowego spotkania. Odżyły wspomnienia oraz anegdoty przywołane przez członków rodziny i współpracowników Profesora. Odsławiane

Pan Profesor Tadeusz Caliński z żoną Marią

Profesor dr hab. Tadeusz Caliński ze swoimi doktorantami

dziny statystycznej analizy wielowymiarowej doświadczeń połowych sięgają kolejne pokolenia badaczy i praktyków. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca Profesora z wieloma krajowymi i zagranicznymi placówkami naukowymi oraz badawczymi o charakterze rolniczym, przyrodniczym i matematycznym. Profesor wielokrotnie przebywał m.in. w Belgii, Francji, Holandii, Indiach, Japonii, Niemczech, Portugalii i Stanach Zjednoczonych jako *visiting professor* lub wykładowca. O tym, jak ceniony jest także poza granicami kraju, świadczy to, że już po przejściu na emeryturę wielokrotnie był zapraszany do prowadzenia wykładów dla doktorantów uniwersytetów w Mediolanie, Dortmundzie, Bari i Lizbonie oraz uczestniczył w wielu międzynarodowych tematach badawczych.

Warto podkreślić, że Tadeusz Caliński jest twórcą Poznańskiej Szkoły Biometrii. Profesor był promotorem w 24 przewodach doktorskich, a 12 z Jego wychowanków uzyskało tytuł

przez gości przy akompaniamencie pianisty Piotra Szychowskiego *Dwieście lat* z pewnością pozostanie w pamięci wszystkich uczestników tego wydarzenia. Wobec niezwyklej osobowości Profesora nie dziwi, że tak wielu znamienitych gości złożyło Mu życzenia oraz wręczyło adresy gratulacyjne, kwiaty i upominki. Po życzeniach i wypiciu za zdrowie Jubilata szampańska dysputa, koleżeńskim rozmowom, gawędą przy kawie nie było końca.

Dostojnemu Jubilatowi, Profesorowi Tadeuszowi Calińskiemu, „naszemu” Profesorowi, raz jeszcze pragniemy podziękować za życzliwość, serdeczność, stworzenie rodzinnej atmosfery w Katedrze, za opiekę naukową i owocną współpracę. Życzymy Panu Profesorowi dużo zdrowia i samych pogodnych chwil. ◆

prof. dr hab. Maria Kozłowska

Pięćdziesiąt lat od rozpoczęcia studiów

Niecodzienna uroczystość powtórnej immatrykulacji absolwentów po 50 latach od rozpoczęcia studiów odbyła się 14 września w Kolegium Rungego. Absolwenci, którzy rozpoczęli naukę w 1968 r., wśród nich JM Rektor UPP, prof. dr hab. Jan Pikul, otrzymali symboliczne indeksy.

Gości powitali JM Rektor UPP oraz dziekan Wydziału Nauk o Żywieniu i Żywności, dr hab. Bożena Danyluk. W części oficjalnej uczestnicy zapoznali się z prezentacjami zawierającymi informacje o rozwoju uczelni oraz wydziału. Ważnym momentem było uczczenie pamięci nieżyjących Koleżanek i Kolegów.

Uroczystość ponownego ślubowania odbyła się na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu po raz pierwszy i była wyjątkowa również dlatego, że urzędujący rektor był równocześnie wręczającym i odbierającym indeks – jako absolwent, który rozpoczął studia 50 lat temu. Wraz z nim ponownie ślubowało 45 absolwentów technologii rolno-spożywczej, którzy rozpoczęli studia w Wyższej Szkole Rolniczej, dyplom odbierali w Akademii Rolniczej, a 50-lecie rozpoczęcia studiów świętowali na Uniwersytecie Przyrodniczym.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem *Gaudeamus igitur* oraz wykonaniem wspólnej fotografii na schodach Kolegium Rungego. ♦

Iwona Cieślik

Fot. 2 x Agnieszka Domaszewicz

JM Rektor UPP, prof. dr hab. Jan Pikul, zaprezentował historię uczelni oraz Wydziału

Pamiętkowe zdjęcie na schodach Kolegium Rungego

Salon Maturzystów Perspektywy 2018

W dniach 10–11 września po raz kolejny w gościnnych murach Politechniki Poznańskiej odbył się Salon Maturzystów zorganizowany przez Fundację Edukacyjną Perspektywy. Nie tylko uczelnie poznańskie, ale także z całej Polski przygotowały dla odwiedzających stoiska wystawienne z kompletem informacji rekrutacyjnych oraz atrakcjami dla najbardziej zainteresowanych przyszłych studentów.

Po uroczystym otwarciu, w którym udział wzięli prorektor ds. studiów UPP, prof. dr hab. Cezary Mądrzak, odbyły się wykłady prowadzone przez przedstawicieli OKE. To oprócz strefy wystawienniczej bardzo ważny punkt targów, gdy zgromadzona młodzież może dowiedzieć się na temat technicznego i merytorycznego przebiegu egzaminu maturalnego.

Dział Marketingu i Komunikacji UPP przygotował stoisko wystawiennicze, przy którym zainteresowani mogli uzyskać informacje na temat oferty edukacyjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na rok akademicki 2019/2020. Przy dużym wsparciu i praktycznej wiedzy studentów – przedstawicieli różnych kierunków – można było zapytać o specyfikę studiów, realizowane przedmioty, zajęcia terenowe, praktyki, staże, możliwości rozwijania własnych zainteresowań i pasji. Na niezdecydowanych młodych ludzi czekali pracownicy z naszego Biura Karier, którzy służyli profesjonalnym doradztwem w zakresie diagnozowania kompetencji oraz dopasowania kierunków studiów do typów osobowości i zainteresowań. Przygotowaliśmy także prezentację o uczelni oraz jej ofercie wraz z różnymi możliwościami spędzania czasu wolnego.

Jakie studia interesują współczesne „pokolenie Z”? Najwięcej zadawanych pytań dotyczyło kierunków przyszłościowych, m.in. dietetyki, jakości i bezpieczeństwa żywności, weterynarii czy finansów i rachunkowości. Sporym zainteresowaniem odwiedzających cieszyły się też studia powiązane

z szeroko rozumianym środowiskiem przyrodniczym, ekologią, zrównoważonym rozwojem, rolnictwem, ogrodnictwem, leśnictwem czy bardziej technologiczne, jak technologia żywności i żywienie człowieka czy technologia drewna. Nie brakowało też pytań o specyfikę kierunków związanych z projektowaniem, jak architektura krajobrazu czy projektowanie mebli oraz możliwości zdobycia atrakcyjnej pracy po ich ukończeniu.

Atrakcyjna oferta edukacyjna, prestiż i bardzo dobra marka uczelni, a także doskonałe warunki do studiowania i kształtowania własnej ścieżki kariery – to atuty, które z pewnością wpłyną na trafne wybory młodych ludzi. ♦

*Grażyna Adamczyk,
Dział Marketingu i Komunikacji*

Przedstawiciele naszej uczelni podczas tegorocznej edycji Salonu Maturzystów

Prorektor ds. studiów UPP, prof. dr hab. Cezary Mądrzak, przecina wstęgę otwierając Salon Maturzystów 2018

Fot. 2 x archiwum Działu MK UPP

Sukces Akademickiego Chóru „Coro Da Camera”

Podczas pobytu na VII Międzynarodowym Festiwalu i Konkursie Chóralnym „Canço Mediterrània 2018”, który odbył się w dniach 11–15 września w Lloret de Mar w Hiszpanii, Chór Akademicki „Coro Da Camera” Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zdobył aż cztery dyplomy: dwa złote i dwa srebrne! Międzynarodowe jury przyznało chórowi złoty dyplom w kategoriach muzyki sakralnej oraz muzyki pop. Dyplomami srebrnymi nagrodzono występy w kategoriach muzyki katalońskiej oraz „Twórczość Pau Casalsa”. Tym samym zespół wywalczył nagrody w każdej kategorii muzycznej, do której się zgłosił. Dodatkowym wyróżnieniem dla „Coro Da Camera” był udział w prestiżowym koncercie polskich chórów, związanym z obchodami setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, który odbył się 13 września w katedrze św. Eulalii w Barcelonie pod honorowym patronatem Konsulatu Generalnego RP w Barcelonie oraz Ambasady RP w Madrycie.

Ze względu na wysoki poziom koncertu konkursowego chór „Coro Da Camera” został zaproszony do udziału w kolejnym trudnym międzynarodowym konkursie – tym razem w St. Petersburgu. ♦

Dział Marketingu i Komunikacji UPP

Jeden ze zdobytych dyplomów: w kategorii muzyka sakralna

Fot. 2 x archiwum Chóru Akademickiego „Coro Da Camera”

Chór „Coro Da Camera” na plaży w Lloret de Mar w Hiszpanii

„The September Concert Poland”

Centrum Kultury Studenckiej UPP dołączyło do tegorocznej edycji „The September Concert Poland”. Lokalne wydarzenie, które miało uczcić pamięć ofiar wrześniowych zamachów na World Trade Center w 2001 r., rozwinęło się do projektu o zasięgu globalnym. Odbывается już po raz ósmy i ma swoją edycję również w Polsce. Organizatorem jest Fundacja LuxSfera kierowana przez dyrektor Ewę Matwiejczyk-Zimmer. Festiwal odbywa się pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego, Prezydenta Miasta Poznania, Centrum Inicjatyw Senioralnych oraz Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk. W tym roku również Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu objął festiwal patronatem honorowym.

Z udziałem Centrum Kultury Studenckiej naszej uczelni odbyły się aż trzy wydarzenia festiwalowe :

- 8 września – „Nastrojowo i rozrywkowo”: koncert Chóru Akademickiego „Coro Da Camera” (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) pod dyktando dr Barbary Dąbrowskiej-Silskiej w Kolegium Rungego
- 22 września – „W kręgu muzyki rosyjskiej”: recital pieśni i romansów w wykonaniu Marii Jaskulskiej-Chrenowicz (sopran) i Elżbiety Spychały-Mroczek (fortepian), również w Kolegium Rungego
- 7 września – zespół teatralny Scena Muzyczna „Teatr Puls” wystawił na scenie Osiedlowego Domu Kultury „Pod Lipami” ciesząc się wyjątkową popularnością, oparte na filmowej wersji musicalu „Mamma Mia” show pt. „O, Mamma Mia”, relacjonowane przez Telewizję Winogrady.

„The September Concert” po raz pierwszy odbył się w Nowym Jorku w 2002 r. jako skromne lokalne wydarzenie, które miało uczcić pamięć ofiar wrześniowych zamachów na World Trade Center. Stopniowo ranga wydarzenia wzrastała, aż w końcu stało się ono projektem o zasięgu globalnym. Do dziś jego najważniejszą misją jest propagowanie pokoju na całym świecie. Od Cap Haitien po Tokio powstała sieć ponad 200 festiwali odbywających się prawie na każdym kontynencie. Do udziału zapraszani są artyści w każdym wieku, każdej płci, narodowości i wyznania. Sztuka ma być prezentowana w miejscach, w których spotykają się ludzie, od parków, szkół, kościołów poprzez kawiarnie, restauracje, galerie i księgarnie aż do sal kameralnych i koncertowych. Wszystkie wydarzenia są bezpłatne, a wykonawcy i organizatorzy nie pobierają gaży za swoją pracę. W przygotowaniach do festiwalu oraz w trakcie jego trwania udział biorą wolontariusze, którzy wierzą w jednoczącą siłę sztuki.

W 2011 r. festiwal po raz pierwszy zawitał do Polski. Program poznańskich edycji z roku na rok jest coraz bogatszy, co zostało zauważone i docenione przez „The September Concert Foundation” w Nowym Jorku. Rosnące z każdą odsłoną grono artystów gotowych wolontaryjnie dzielić się swą pasją jest motywacją do ciągłego rozwoju. Organizowane są koncerty muzyki klasycznej i rozrywkowej, warsztaty artystyczne, spektakle teatralne oraz baletowe, pokazy tańca, projekcje filmowe, spotkania z baśniami i wystawy. Artyści goszczą w najpiękniejszych i ważnych dla kultury poznańskiej miejscach, takich jak: Waga Miejska, Sala Czerwona Pałacu Działyńskich, Sala Biała

Maria Jaskulska-Chrenowicz i Elżbieta Spychała-Mroczek

Urzędu Miasta, Biblioteka Raczyńskich, Salon Muzyczny Feliksa Nowowiejskiego, kościół św. Wojciecha, Kino „Rialto”, Sanktuarium św. Józefa, Szkoła Baletowa, Klubokawiarnia „Meskalina”, „Cafe Misja”, Wielkopolskie Centrum Onkologii, a teraz po raz pierwszy również Scena Kolegium Rungego. W tym roku można było zobaczyć dziesięć koncertów muzyki klasycznej, koncert piosenek dla dzieci, odbyło się spotkanie warsztatowe dla dzieci, spektakl baletowy oraz teatralny. ♦

Paweł Antkowiak

Chór Akademicki „Coro Da Camera” pod dyktando dr Barbary Dąbrowskiej-Silskiej

Scena Muzyczna „Teatr Puls”: „O, Mamma Mia”

Fot. 4 x archiwum CKS UPP

Pożegnanie pracowników odchodzących na emeryturę

Dwudziestego pierwszego września w Kolegium Rungego odbyło się uroczyste pożegnanie pracowników, którzy w bieżącym roku przechodzą na emeryturę. W uroczystości uczestniczyli rektor, prorektor ds. studiów oraz dziekani wydziałów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Spotkanie poprowadził prof. dr hab. Jan Pikul, JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który powitał przybyłych i podziękował im za lata pracy na rzecz uniwersytetu. „Zdaję sobie sprawę z pewnej nostalgii dzisiejszej uroczystości, niemniej mam nadzieję, że wspólne spotkanie ma charakter radosny i pełen satysfakcji” – mówił rektor. W trakcie ceremonii uczestnikom spotkania wręczono listy gratulacyjne z podziękowaniami oraz okolicznościowe upominki.

W bieżącym roku na emeryturę przechodzi 75 osób, wśród nich 23 nauczycieli akademickich, w tym dziewięciu profesorów tytularnych, 16 pracowników administracyjnych, 16 technicznych oraz 20 pracowników obsługi. ♦

Iwona Cieślik

Pracownikom wręczono dyplomy oraz okolicznościowe upominki

W imieniu zaproszonych gości głos zabrał prof. dr hab. Józef Korczak

Spotkanie było też okazją do zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia z JM Rektorem

Pożegnanie pracowników odchodzących na emeryturę odbyło się w Kolegium Rungego

Fot. 4 x Ewa Strycka

Fragmenty przemówienia JM Rektora UPP, prof. dr. hab. Jana Pikula, skierowanego do pracowników odchodzących na emeryturę

[...] Formalne zakończenie pracy zawodowej jest bez wątpienia ważnym wydarzeniem w życiu każdego człowieka. Ogarniamy wówczas pamięcią minione lata, dokonujemy pewnych podsumowań, które z kolei zmuszają nas do refleksji. Zastanawiamy się, jak będzie wyglądało nasze życie w tej nowej rzeczywistości, kiedy nie musimy codziennie zrywać się do pracy, jak spędzać czas, który będzie do naszej dyspozycji, jak realizować te pasje, na które brakowało czasu ze względu na obowiązki zawodowe. Czy wreszcie będziemy mogli więcej czasu poświęcić rodzinie, dzieciom, wnukom, a może i prawnukom i w pełni cieszyć się kolejnymi latami życia, które nam pozostały, w gronie znajomych i przyjaciół? [...]

Dla Państwa czas pracy na Uczelni to ten czas w życiu spędzony na różnych stanowiskach i podczas pełnienia różnych funkcji. Poświęciliście Państwo Uczelni swoje najlepsze lata życia, macie za sobą chwile radosne, ale i momenty trudne. Zmieniały się w tym czasie kompetencje i cele, przepisy i uwarunkowania, ale niezależnie od tego, co się działo, zawsze ważna była podstawowa wartość – praca i należyte jej wykonywanie. To ogromnie ważny i cenny wkład w dorobek Uczelni i dziś za ten trud oraz zaangażowanie pragnę serdecznie podziękować. Zachowamy we wdzięcznej pamięci Państwa sukcesy, dokonania, wprowadzone w życie pomysły i rozwiązania, które docelowo służyły Uniwersytetowi. W imieniu władz Uczelni i całej społeczności chciałbym stwierdzić, że te lata, za którymi stoi długotrwała praca na każdym zajmowanym przez Państwa stanowisku, budowały rangę naszego Uniwersytetu. Często bywało tak, że praca ta wykraczała poza ramy podstawowych obowiązków służbowych, wyznaczonych zawartą umową o pracę, powodując, że stawała się ona bliska sercu, a przez to wykonywana była z większym zaangażowaniem, a dla Uczelni bezcenna.

Dzisiejsze spotkanie jest doskonałą okazją do spojrzenia w przeszłość na dorobek zawodowy, uzyskane efekty

pracy i dokonania. Jest również momentem, w którym przywołać można wspomnienia, dokonać podsumowań i refleksji, czasem, w którym możemy sobie uświadomić, jak wiele można zdziałać, gdy się jest sercem oddanym temu, co się robi. Daje to poczucie samorealizacji i dobrze spełnionego obowiązku oraz jest przykładem dla innych, jakimi ideałami w życiu zawodowym należy się kierować.

Chciałbym, by podsumowując swoją karierę zawodową, wzięli Państwo pod uwagę oprócz ciężkiej pracy, jubileuszy, awansów, chwil radosnych i smutnych również wdzięczność wszystkim tym, którym służyliście Państwo swoją wiedzą i doświadczeniem. Był to z pewnością czas zawierania znajomości i budowania więzi, które były i pozostaną ważne w Państwa życiu. Życzę, aby poznane tu osoby, nawiązane znajomości i przyjaźnie przetrwały i byście Państwo odwiedzali mury swej *Alma Mater* mimo, że nie będzie już obowiązku przychodzenia do pracy...

Myślę, że przychodząc na to dzisiejsze spotkanie [...] macie Państwo świadomość, że są rzeczy, których nie udało się zrobić i miejsca, w których nie zdążyło się być, bo rytm codziennej pracy na to nie pozwalał. Życzę Państwu, aby teraz znalazł się czas na nadrobienie tych zaległości.

Dziękując raz jeszcze za pracę dla dobra i rozwoju naszego Uniwersytetu, życzę każdemu z Państwa dużo zdrowia na długie lata, radości z każdej wolnej chwili, dni wolnych od trosk i kłopotów oraz realizacji własnych pasji i marzeń, na które w zgiełku życia zawodowego nie zawsze starczało czasu. Niech dni zasłużonego odpoczynku mijają w poczuciu zawodowego spełnienia i radości w gronie rodziny oraz przyjaciół.

Dziękuję bardzo! ♦

prof. dr hab. Jan Pikul, rektor UPP

Wystąpienie JM Rektora UPP, prof. dr. hab. Jana Pikula

Fot. Ewa Strycka

Festynowy wrzesień Wydziału Leśnego UPP

Wrzesień 2018 r. przejdzie do historii Wydziału Leśnego jako „festynowy miesiąc”. W dniach 8–9 września w Warszawie pod patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy odbyły się Dni Ochrony Środowiska. Impreza składała się z dwóch części: konferencji „Lasy dla Niepodległej” i pikniku rodzinnego w Łazienkach Królewskich. W trakcie tego drugiego wydarzenia uczestnicy mogli zapoznać się z szeroką ofertą edukacyjną przygotowaną przez 28 wystawców, wśród których było stoisko Wydziału Leśnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Doktor Anna Wierzbicka z doktorantami Katedry Łowiectwa i Ochrony Lasu opowiadała mieszkańcom Warszawy i turystom m.in. o tym, jak należy się chronić przed kleszczami. Oferta przez nich przygotowana cieszyła się ogromnym zainteresowaniem zarówno dorosłych, jak i dzieci. Cały dzień wydziałowi edukatorzy odpowiadali na pytania, obalali mity, uczyli, jak prawidłowo wyciągnąć kleszcza oraz zachęcali do częstych wizyt w lesie.

W ten sam weekend wrześniowy w Mostkach koło Świebodzina odbyły się największe w kraju Targi Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska „Eko-Las” (o tym wydarzeniu piszemy na stronie 41 – przyp. red.).

Po tygodniowej przerwie, w niedzielę 16 września w Chodzieży odbył się kolejny festyn, w którym aktywnie uczestniczył Wydział Leśny. Pod hasłem „Technika a Przyroda” odbyła się czwarta edycja Pikniku Naukowego. Drugi raz z rzędu impreza ta odbywała się pod patronatem honorowym Wydziału Leśnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Piknik Naukowy to plenerowa impreza, która udowadnia, że nauka może być naprawdę pasjonująca. Jest skierowany zarówno do osób, które interesują się nauką i chcą zobaczyć ją z bliska, jak i do tych, którzy fascynacji doświadczeniami naukowymi jeszcze nie poczuli. Od czterech lat impreza gromadzi całe rodziny. Tegoroczna edycja dotyczyła wzajemnego wpływu, jaki wywierają na siebie człowiek i otaczająca go natura. Wiedza przyrodnicza była przekazywana w formie zabawy i doświadczeń na stoiskach Nadleśnictwa, Miejskich Wodociągów i Kanalizacji, strażaków, szkół, przedszkoli oraz Wydziału Leśnego UPP. Wystawcy zadbali o to, aby przekazywać wiadomości w jak najciekawszej formie. ♦

dr Anna Wierzbicka i mgr Jolanta Węgiel

Fot. Jolanta Węgiel

Na zdjęciu od lewej dr Anna Wierzbicka z Katedry Łowiectwa i Ochrony Lasu WL UPP oraz Cezary Urbanowski, doktorant Wydziału Leśnego, na stoisku wydziałowym podczas Pikniku Naukowego w Chodzieży

Piknik edukacyjny oraz koncert muzyki myśliwskiej w warszawskich Łazienkach Królewskich

Dwudziestego piątego sierpnia odbył się piknik edukacyjny oraz koncert muzyki myśliwskiej zorganizowany w warszawskich Łazienkach Królewskich przez Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego. Na zaproszenie Łowczego Krajowego dziekana Wydziału Leśnego, prof. dr hab. Piotr Łakomy, wystawił 14-osobową reprezentację Wydziału złożoną z pracowników i doktorantów Katedry Łowiectwa i Ochrony Lasu, studentów Sekcji Łowieckiej oraz Sekcji Edukacyjnej Koła Leśników, którzy przygotowali stoisko promocyjne. Głównym koordynatorem działań całego zespołu była mgr inż. Małgorzata Krokowska-Paluszak, która wraz z kierownikiem Katedry czuwała nad sprawnym przebiegiem zaplanowanych działań.

W czasie imprezy zorganizowano grę terenową, w której wzięło udział około 400 dzieci, były zagadki, rozpoznawanie gatunków zwierząt łownych, ich tropów oraz prace plastyczne. Nie zabrakło uśmiechu, wiedzy, zaangażowania i talentu plastycznego naszych studentów, który został wykorzystany m.in. do malowania twarzy dużych i małych miłośników przyrody.

To był wyjątkowo intensywny dzień, ale widok Łazienek Królewskich w Warszawie wypełnionych setkami balonów promujących nasz Wydział rekompensował wysiłek. Nasze stoisko cieszyło się zainteresowaniem zarówno ze strony dzieci, jak i dorosłych. Bez wątpienia przenieśliśmy dużą grupę warszawiaków i turystów z kraju i zagranicy, odwiedzają-

cych w tym czasie Łazienki, w zaczarowany świat otaczającej nas przyrody.

Zwieńczeniem pikniku był koncert muzyki myśliwskiej „Witaj Polsko”, wpisany w oficjalny kalendarz państwowych obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości oraz 95-lecia Polskiego Związku Łowieckiego. Koncert rozpoczął się powitaniem szacownego grona działających na niwie łowieckiej naukowców, społeczników i pasjonatów, a wśród nich prof. dr hab. Dariusza Gwiazdowicza z naszego Wydziału. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję wysłuchać niezwykle koncertów zespołów prezentujących muzykę myśliwską oraz pieśni patriotyczne, których kulminacją był występ Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Leśna Brać” oraz kapeli rockowej „The Woods”. Warto było to zobaczyć.

W imieniu dziekana Wydziału Leśnego, prof. dr hab. Piotra Łakomego i kierownika Katedry Łowiectwa i Ochrony Lasu, prof. dr hab. Macieja Skorupskiego oraz całego zespołu zaangażowanego w przygotowanie tego wydarzenia składamy serdeczne podziękowania za to, że byliście z nami. Mamy nadzieję, że bawiliście się tak samo dobrze jak my. Do zobaczenia za rok! ♦

*Weronika Mysiak, prezes Koła Leśników
oraz mgr inż. Małgorzata Krokowska-Paluszak*

Fot. archiwum KL WL UPP

Stoisko Wydziału Leśnego UPP podczas pikniku edukacyjnego zorganizowanego w warszawskich Łazienkach Królewskich

Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne

Około 150 osób uczestniczyło w konferencji naukowej „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”, która odbyła się 21 sierpnia na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

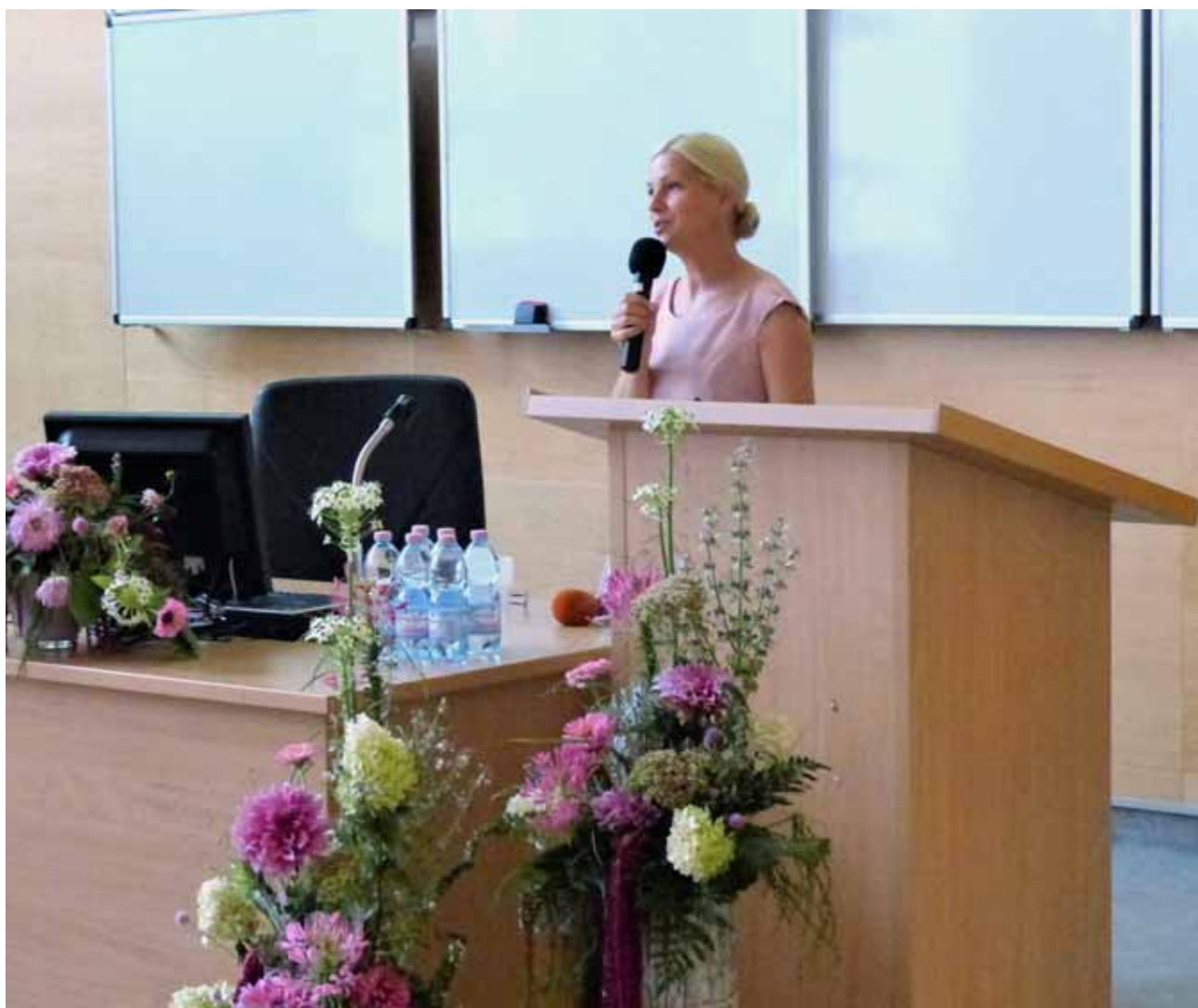
Jeszcze kilka lat temu pojęcie hortiterapii było praktycznie nieznaną. Brak było jakichkolwiek informacji czy publikacji na ten temat. Jednak sytuacja się zmienia, rola tej formy oddziaływania na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka stale rośnie i zyskuje na popularności – w dużej mierze dzięki pracy naukowców wyższych uczelni i osób zafascynowanych tematem.

W literaturze istnieje wiele definicji hortiterapii, ale ogólnie można stwierdzić, że jest to terapia wykorzystująca pracę w ogrodzie w celu poprawy kondycji fizycznej i psychicznej człowieka, stosunków międzyludzkich oraz warunków rekreacji i wypoczynku. Tym właśnie tematowi poświęcono konferencję, którą już po raz trzeci zorganizowała Katedra Roślin Ozdobnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Fot. 3 x Iwona Cieślak

Kąciak pełen roślin – idealne miejsce wypoczynku

Wykład dr hab. Agnieszki Krzywińskiej, organizatorki spotkania

Celem spotkania była dyskusja na temat najważniejszych i aktualnych problemów związanych z hortiterapią jako metodą wspomagającą leczenie tradycyjne. W pierwszej części konferencji omówiono formy i rolę tej terapii, jej formalne usankcjonowanie oraz korzyści, jakie przynosi. W drugiej zorganizowano sesję warsztatową, podczas której m.in. pokaza-

no metody przygotowywania mas sensorycznych, zgłębiano tajniki wykorzystywania liści oraz tworzono obrazy za pomocą roślin. Konferencji towarzyszyła wystawa fotografii Dawida Słowińskiego „Natura Warta Poznania”. ◆

Iwona Cieślik

Organizatorka konferencji wręcza prelegentom podziękowania za udział w konferencji

Wspomnienia

Doktor inż. Stanisław Drogosz (1927–2018)

Doktor inż. Stanisław Drogosz urodził się 5 października 1927 r. w Karczowie. Szkołę Podstawową ukończył w Wielgomłynach, a Liceum Ogólnokształcące w Radomsku. Studiował leśnictwo pierwszego stopnia w latach 1953–1957, a drugiego stopnia w latach 1957–1958. Pracę na uczelni rozpoczął 1 lutego 1959 r. w Zakładzie Leśnych Użytków Nierzecznych. W latach 1959–1972 pracował jako starszy asystent naukowo-techniczny, a następnie jako starszy asystent naukowo-dydaktyczny (1972–1980). Od 1980 r. do przejścia na emeryturę (w 1993 r.) zatrudniony był jako adiunkt w Katedrze Użytkowania Lasu. Pracę doktorską „Zawartość składników mineralnych w korze 20-, 60-, 100-letnich sosen (*Pinus sylvestris* L.)” obronił w 1980 r. na macierzystym Wydziale Leśnym ówczesnej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Zainteresowania naukowe dr. Drogosza dotyczyły głównie związków chemicznych występujących w korze, drewnie i płodach runa leśnego. Zajmował się również sortymentacją surowca drzewnego. Był znanym i cenionym brakarzem. Powadził zajęcia z pozyskiwania drewna i nauki o surowcu drzewnym. We wspomnieniach wielu studentów pozostanie jako zaangażowany opiekun zagranicznych praktyk wakacyjnych w Czechosłowacji.

Doktor Stanisław Drogosz był człowiekiem niezmiernie sumiennym i oddanym pracy. Potrafił każdą chwilę poświęcić na pracę w laboratorium, jeżeli wymagała tego sytuacja. Współpracownicy z Katedry Użytkowania Lasu wspominają Go jako człowieka serdecznego, rzetelnego, sumiennego i zawsze służącego radą oraz pomocą. Takim pozostanie w naszej pamięci. ◆

Jarosław Szaban,
Katedra Użytkowania Lasu WL UPP

Doktor inż. Stanisław Drogosz (1927–2018)

Józef Ignacy Kraszewski – – August Cieszkowski. Listy pisarza do filozofa

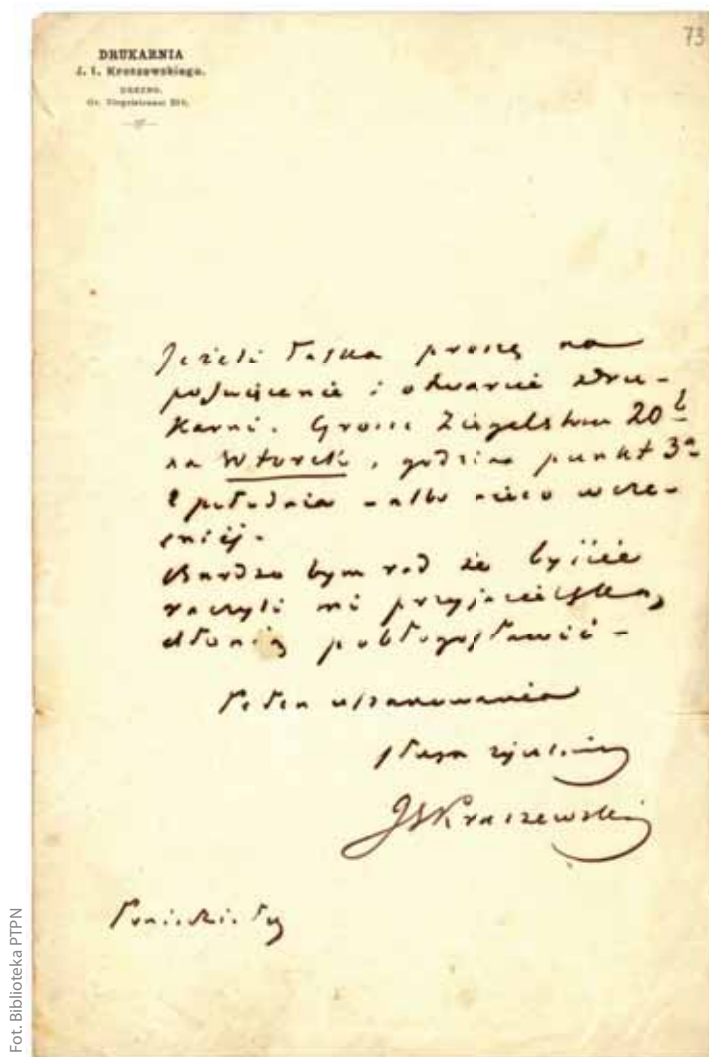
Ze zbiorów Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

W 1879 r. August Cieszkowski, jako członek poznańskiego komitetu jubileuszowego, brał udział w organizacji krakowskiego jubileuszu 50-lecia pracy literackiej Józefa Ignacego Kraszewskiego. Do dziś przypomina o tym litografowany portret filozofa znajdujący się na ekspozycji w Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie na Lubelszczyźnie. O znajomości tych dwóch wielkich Polaków pisała Klara Dembińska, opiekunka synów Augusta Cieszkowskiego. Wspominając po latach swój pobyt w Dreźnie na przełomie lat 1868–1869, zanotowała w swoim pamiętniku: „W Dreźnie

mieszkał wtedy także pan Ignacy Józef Kraszewski, bardzo już schorowany. Ten przychodził do Tatki¹ w piątki na postne obiady, a mianowicie na polewkę migdałową².

¹ Augusta Cieszkowskiego w rodzinie nazywano Tatką.

² Joanna Pietrowicz, *Zamoyscy i Cieszkowscy we wspomnieniach Klary Dembińskiej*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej” 2003 z. 26, s. 81–95. Przedruk fragmentów jako: *Cieszkowscy we wspomnieniach Klary Dembińskiej (1829–1910)*, „Wieści Akademickie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” 2010, numer specjalny (XVII) s. 23–26.

Fot. Biblioteka PTPN

Jeden z listów Józefa I. Kraszewskiego do Augusta Cieszkowskiego

Fot. Joanna Pietrowicz

Dwór – dzisiaj to Muzeum I.J. Kraszewskiego – w Romanowie od frontu

Świadectwo żywych kontaktów pisarza i filozofa odnajdujemy w ich korespondencji. Kilka listów Józefa Ignacego Kraszewskiego do Augusta Cieszkowskiego zachowało się w spuściźnie Klary Dembińskiej, obecnie w zbiorach rękopisów Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pierwszy z zacytowanych poniżej listów to zaproszenie na otwarcie drukarni Kraszewskiego w Dreźnie. Trudno powiedzieć, czy Cieszkowski z tego zaproszenia skorzystał, bo według pamiętnika Klary Dembińskiej filozof przebywał wówczas w Wierzenicy. List drugi – niedatowany – świadczy o spotkaniach odbywanych przy różnych okazjach w Poznaniu. Trzeci – pokazuje żywe zainteresowanie pisarza sprawą kolekcji weneckich obrazów Augusta Cieszkowskiego.

[List 1 – Biblioteka PTPN, rękopis 1876, k. 73]

Drukarnia
J.I. Kraszewskiego.
Drezno.
Gr. Ziegelstrasse 20 b.

Jeśli łaska proszę na poświęcenie i otwarcie Drukarni Grosse Ziegelstrasse 20b na wtorek, godzina punkt 3a z południa, albo nieco wcześniej.

Bardzo bym rad, że byście raczyli mi przyjacielską dłońią pobłogosławić.

Pełen uszanowania
sługa życzliwy
JKraszewski

Poniedziałek [9 listopada 1868 r.³]

[List 2 – Biblioteka PTPN, rękopis 1876, k. 74]

[brak daty]

Bardzo mi żal, że nie wiedziałem o pobycie Hrabiego w Poznaniu, byłbym pospieszył do Niego. Jutro jeszcze bawię, a rad bym nazad do Dreznia pospieszyć, bo mam pilne roboty. Ale jakże mi przykro, że może nie będę miał przyjemności osobiście widzieć Hrabiego. Przynajmniej proszę o polecenia, rozkazy i posyłki do Dreznia, pragnąc Mu służyć jak najgoręcej. Z wielkim szacunkiem
życzliwy sługa
JKraszewski

³ Drukarnia J.I. Kraszewskiego działała w Dreźnie od 10 listopada 1868 do 1 lipca 1871 r. Zob. *Pamiętka drukarni J.I. Kraszewskiego w Dreźnie 1868–1871*, Drezno 1871.

Wieści o naszym patronie

Fot. Dariusz Pietrowicz

Fragment ekspozycji Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie z portretem Augusta Cieszkowskiego

[List 3 – Biblioteka PTPN, rękopis 1876, k. 69]

J.I. Kraszewski
Drezno

13 Paźdz[iernika 18]72

Przyszła mi wczoraj myśl, którą na moje ryzyko spełniłem. Dla miłości Waszej napisałem sam do Rodziewicz⁴, czy by (jeśli wy zezwolicie) nie przybył do Wenecji dla przenoszenia, dozoru, pakowania i dopilnowania obrazów⁵. Być bardzo może, iż harda dusza szlachecka (jest bowiem szlachcic h. Łuk, chociaż najczernerwiejszy demokrata), być bardzo może iż mi w oczy plunie i odtrąci z góry, ale być też może iż się zgodzi przybyć⁶.

⁴ Klemens Rodziewicz, malarz i dekorator teatralny, z którym J.I. Kraszewski podróżował po Włoszech w 1858 r., zwiedzając galerie sztuki. Zob. *Bibliografia literatury polskiej „Nowy Korbut”*, t. 12, *Józef Ignacy Kraszewski...*, Kraków 1967, s. 23.

⁵ Prawdopodobnie związane to było z organizowaniem przewozu kolekcji obrazów weneckich Augusta Cieszkowskiego z Włoch do Wierzenicy. Zob. Tomasz F. de Rosset, *Kolekcja obrazów hr. Augusta Cieszkowskiego w Wierzenicy pod Poznaniem*, [w:] *Malarstwo weneckie 1500–1750. Materiały sesji naukowej w Toruniu 26–27 X 1999*, Toruń 2001, s. 157–165.

⁶ Przypuszczalnie Klemens Rodziewicz przybył do Wenecji, by pomóc filozofowi w pracach związanych z przewozem kolekcji obrazów. Korespondencja prowadzona przez Rodziewicz⁴ z J.I. Kraszewskim w latach siedemdziesiątych XIX w. odnotowuje obecność

Czy mam go w takim razie wezwać – byłby niezmierną pomocą, bo ma znajomość rzeczy, po włosku mówi jak Włoch, śmiały jest i czynny. Zatem po odbiorze listu na wszelki wypadek telegrammem dwa słowa – tak czy nie.

Powtarzam iż może ode mnie propozycji nie przyjąć, ale mi się zdawało, że w waszym interesie powinien mu ją być uczynić, a co będzie to będzie. Korona (której nie mam) z głowy mi nie spadnie, jeśli mi głupstwo odpisze. Co być bardzo, bardzo może.

Ale *a la guerre comme a la guerre*⁷. Bardzo bym go rad mieć w Wenecji, nieochybnie byłby wielkiego pożytku i można by mu zdać dozór, odbiór w Vicenzy itp.

Proszę o odpowiedź. Za uczciwość jego rękę, tylko – zgaga.

Wasz uni[żo]ny sługa

JIKr ◆

Opracowała: Joanna Pietrowicz,
Biblioteka Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

malarza w Poznaniu, gdzie gościł u Augusta Cieszkowskiego. *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających*, t. 9: *Ro–Rz*, Warszawa 2013, s. 26.

⁷ „Na wojnie, jak na wojnie, różnie bywa” (franc.).

Trzecie Mistrzostwa Polski Operatorów Forwarderów

Ósmego września podczas Targów Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska „Eko-Las” w Mostkach koło Świebodzina odbyły się trzecie Mistrzostwa Polski Operatorów Forwarderów. Ich organizatorami były: Katedra Techniki Leśnej Wydziału Leśnego UPP pod kierownictwem prof. dr. hab. Romana Gornowicza, Międzynarodowe Targi Poznańskie oraz Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych im. Mieczysława Wierzbickiego. Partnerami wydarzenia zostały firmy Kopa Kamiński oraz Forex Polska.

Uroczystego otwarcia zawodów dokonał Filip Głogowski-Kurpisz, zastępca dyrektora projektu Targów Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska „Eko-Las”. Do zawodów przystąpiło 21 operatorów z terenu całej Polski, którzy wystartowali na maszynach marek Rottne oraz John Deere. Nad przebiegiem zawodów czuwała komisja sędziowska: sędzia główny, dr inż. Krzysztof Polowy oraz sędziowie pomocniczy: dr hab. Włodzimierz Stempski, dr inż. Andrzej Węgiel, Kacper Borowski, mgr inż. Bartłomiej Naskrent, inż. Alicja Stryżyk i Tomasz Dziedzic.

Mistrzostwa rozpoczęły się od eliminacji, w których zawodnicy zmierzali się z ułożeniem wieżyczki złożonej z pięciu pniaków. Spośród 21 uczestników wyłoniono ośmiu finalistów, którymi zostali: Marian Korzystka, Łukasz Kieloch, Dariusz Ropiak, Krzysztof Stulgis, Piotr Kwiatkowski, Adrian Suwalski, Kamil Kaczyński i Daniel Pabin. Konkurencje finałowe składały się z ośmiu pojedynków odbywanych systemem pucharowym. Do następnego etapu przechodził zawodnik, który pierwszy chwycił ostatnią, specjalnie oznaczoną kłodę. Po zaciętej wyrównanej walce Mistrzem Polski Operatorów Forwarderów 2018 został Kamil Kaczyński. I tak

przejdzie on do historii jako trzykrotny Mistrz Polski Operatorów Forwarderów oraz wicemistrz Mistrzostw Świata 2017 (mistrzostwa rozgrywane podczas targów „ElmiaWood”). Pozostałe miejsca: drugie – Marian Korzystka; trzecie – Dariusz Ropiak i czwarte – Piotr Kwiatkowski. Serdecznie gratulujemy zwycięzcom!

Oprawę muzyczną mistrzostw przygotował dr inż. Jakub Jakubowski, a konferansjerem imprezy został dr inż. Zenon Pilarek. Pomoc techniczna w obsłudze imprezy to studenci z Sekcji Techniki Leśnej Koła Leśników Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. ♦

Jolanta Węgiel

Fot.2 x Włodzimierz Stempski

Jedną z konkurencji polegała na załadunku kłód drewna

Zwycięska trójka na podium: Kamil Kaczyński (pierwsze miejsce) oraz Marian Korzystka i Dariusz Ropiak (odpowiednio: druga i trzecia lokata)

„Drema dzieciom”

Studenci Wydziału Technologii Drewna dzieciom

W dniach 11–14 września 2018 r. podczas Międzynarodowych Targów Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego „Drema” odbyła się dwunasta edycja Fabryki Mebli na Żywo zorganizowana przez Międzynarodowe Targi Poznańskie oraz Wydział Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Pokazowa produkcja mebli to część akcji zainaugurowanej w 2015 r. „Drema dzieciom”. Jej celem jest przekazanie wyprodukowanych podczas targów „Drema” mebli na cele charytatywne. Corocznie w akcji czynnie udział biorą studenci Wydziału Technologii Drewna, chcący zdobyć dodatkowe doświadczenie i praktyczną wiedzę.

Prace przygotowawcze do tegorocznej edycji rozpoczęły się w kwietniu od zaprojektowania mebli i przygotowania założeń technologicznych przez grupę studentów drugiego stopnia kierunku projektowanie mebli. Byli to: inż. Marta Czajka, inż. Agata Dobrowolska, inż. Zofia Działak i inż. Zuzanna Klorek pod opieką dr. inż. Krzysztofa Wiaderka z Katedry Meblarstwa WTD UPP.

Międzynarodowe Targi Poznańskie i organizatorzy targów „Drema” udostępniłi całe północne skrzydło pawilonu 6 do przygotowania pokazowej fabryki mebli, w której studenci Wydziału Technologii Drewna mogli wykazać się podczas produkcji mebli. Dodatkowo Koło Naukowe Projektantów Mebli pod opieką dr. inż. Łukasza Matwieja przygotowało wystawę prac studenckich z okazji pięciolecia kierunku projektowanie mebli WTD. Była to inicjatywa całkowicie studencka, którą młodzież samodzielnie zorganizowała i wykonała.

Projekt konstrukcji mebli w ramach akcji „Drema dzieciom” powstał pod kierunkiem dr. inż. Krzysztofa Wiaderka w programie TopSolid, przy wsparciu partnera akcji i dostawcy oprogramowania CAD/CAM – firmy TopSolution. Materiały konstrukcyjne dostarczyły firmy: KRONOSPAN Szczecinek, KUBI oraz SKLEJKA-EKO. Dzięki takim firmom, jak INFO-TEC CNC, MAGGI, FELDER, STURMER MASZYNY, ITA TOOLS, FESTOOL POLSKA oraz MG MACHINES, możliwa była obróbka wstępna i obróbka zasadnicza elementów produkowanych mebli. Wykończenie powierzchni, w zależności od

materiału, wspierały firmy REMMERS i HRANIPEX. Papiery ściernie dostarczyła firma SIA. Firma FESTOOL przekazała łączniki „domino” oraz wypożyczyła elektronarzędzia niezbędne do montażu mebli. Dzięki AGENCJI AMK, przedstawiciela LAMELLO, studenci w konstrukcji mebli mogli wykorzystać najnowsze systemy łączenia „cabineo”. Firma BizeA wyposażyła produkcję w stoły nożycowe i narzędzia pneumatyczne. Strefę montażu dodatkowo wspierały firmy: AD SYSTEM, JOWAT, BLUM oraz MEBLOPOL. Strefa pakowania funkcjonowała pod szyldem firmy OPAKOMAT. Wykonane przez studentów WTD łózka zostały wyposażone w wygodne materace dostarczone przez firmę FDM.

Plan produkcyjny zakładał wyprodukowanie dziesięciu zestawów mebli do pokoju dziecięcego, których skład stanowiły: łóżko, komoda i biurko oraz tapicerowany fotel wytwarzany w pokazowej fabryce nadzorowanej przez Stowarzyszenie DROMA. Obsługą targowej fabryki zajęło się 45 studentów z różnych roczników przy wsparciu wydelegowanych operatorów maszyn od partnerów akcji „Drema dzieciom”. Organizacyjnie studenci byli podzieleni obowiązkami, co wymagało sprawdzenia ich umiejętności pracy w zespole i rozwiązywania problemów. Obsadzono nadzór nad poszczególnymi procesami technologicznymi, wydzielono też osoby do koordynowania prac nad każdym meblem, a nawet do obsługi kadrowej, jak w prawdziwym zakładzie produkcyjnym. Podział zadań, postawione cele i przede wszystkim zgranie zespołu produkcyjnego spowodowały, że dr inż. Krzysztof Wiaderka oraz mgr inż. Karol Łabęda z Katedry Meblarstwa podczas funkcjonowania fabryki pełnili role nadzorujące i doradcze w strategicznych decyzjach. Studenci przychodzili na targi jako pierwsi i prosili dyrekcję targów „Drema” o możliwość zostawiania po godzinach zamknięcia targów dla odwiedzających, by zdążyć wykonać meble dla potrzebujących dzieci.

Akcja „Drema dzieciom” to działania nie tylko promocyjne dla partnerów pokazowej fabryki. Ta wyjątkowa produkcja mebli to poligon umiejętności praktycznych dla studentów i przede wszystkim szlachetny cel. Wyprodukowane przez

Fot. MTP DREMA

Zakończenie kolejnej edycji „Drema dzieciom” 2018; na zdjęciu wszyscy uczestnicy akcji

Fot. Lukasz Matwiej

Prace manualne studentów WTD

studentów meble dzięki fundacji TakPoProstu trafiły do potrzebujących dzieci. Dzięki partnerowi akcji, firmie Mercedes-Benz MB Motors Poznań, do Domu Dziecka w Chrzypsku Wielkim w powiecie międzychodzkiem już pierwszego dnia po zakończeniu targów przetransportowano 14 łóżek z materacami, 10 komód, 6 biurek i 10 foteli. ♦

Komentarz studenta WTD uczestniczącego w Fabryce Mebli na Żywo: Sylwia Toczek, studentka drugiego stopnia kierunku projektowanie mebli

„Fabryka Mebli na Żywo to niesamowite wydarzenie, w którym miałam przyjemność brać udział już dwa razy. Udowadnia ono, że wystarczy grupa ludzi dobrej woli i chęci, aby wspólnie zrobić coś dobrego dla innych. Poza materialnymi efektami w postaci wyprodukowanych dla domu dziecka mebli, FMnŻ obdarza uczestników całą gamą nienamacalnych korzyści. FMnŻ to przede wszystkim wiedza. Uczestnicy, w zdecydowanej większości studenci, nieczęsto mają możliwość obserwować cały proces powstania mebla, od projektu do gotowej bryły, a jeszcze rzadziej w nim osobiście uczestniczyć. Mnie osobiście pokazało, jak ważna jest współpraca w grupie, ale też umiejętność nią kierowania. Nauczyła, by nie bać się podejmowania decyzji i jednocześnie radzić sobie z ich konsekwencjami. Przeszkoliła, jak opanować sytuacje stresowe i działać pod presją czasu, utwierdziła w tym, że nie wolno się poddawać, nawet jeśli coś na początku nie wychodzi. Dzięki temu wydarzeniu bo-

Fot. Zuzanna Kłórek

Odbiór mebli w Domu Dziecka w Chrzypsku Wielkim

gatsza jestem również w ogrom wiedzy technicznej, którą będę mogła wykorzystać w przyszłości, podczas pracy projektanta, ale nie tylko. Fabryka Mebli na Żywo to nie tylko ciężka praca, to w dużej mierze dobra zabawa, niepowtarzalna atmosfera i mnóstwo satysfakcji”.

Komentarz koordynatora akcji „Drema dzieciom”: dr inż. Krzysztof Wiaderek

„Dzięki dobrej atmosferze panującej w pokazowej fabryce mebli, opanowanej przez studentów, cel został pomyślnie zrealizowany. O wyjątkowości studentów WTD świadczy ich zaangażowanie i poświęcenie podczas funkcjonowania fabryki, która odbywa się w terminie studenckich wakacji. Ostatniego dnia, w czasie oficjalnego przekazania mebli i konferencji prasowej o godzinie 12:00, studenci usłyszeli, że w domu dziecka, gdzie mają trafić meble, jest 14 podopiecznych. W tym czasie w magazynie wyrobów gotowych było 10 komód, 6 biurek, 10 foteli i 12 łóżek. Zatem zamiast sprzątać i się pakować, jednogłośnie podjęli decyzję o dalszej pracy w celu wyprodukowania dodatkowych dwóch łóżek, co spowodowało opuszczenie terenu targów dwie godziny po ich zakończeniu. Taka postawa studentów pokazuje przede wszystkim ich ogromne zaangażowanie oraz uświadamia potrzebę organizowania takich przedsięwzięć”.

Zespół organizacyjny akcji „Drema dzieciom”

Fot. Lukasz Matwiej

Montaż mebli

Fotografie Romana Stefana Ulatowskiego na pocztówkach warciańskich

Roman Stefan Ulatowski (1881–1959) to fotografik dla Poznania szczególnie zasłużony. Trudno sobie wyobrazić album z widokami stolicy Wielkopolski, aby nie było w nim jego fotogramów. Trudno też znaleźć fotografa o porównywalnym dorobku. Istnieje sporo pocztówek z jego zdjęciami, wśród nich jest także sporo dotyczących Warty. Opinię tę dobrze potwierdza ich udział w kolekcji autora (ponad 5% okazów). Niektóre były niezwykle popularne w okresie międzywojennym. Kilka już pokazywałem w „Wieściach” i w innych tekstach warciańskich, nie sposób ich bowiem zignorować.

W tym szkicu chcę mocno podkreślić rolę R.S. Ulatowskiego w tematyce warciańskiej, przypomnieć kartki już w „Wieściach” publikowane (dostępne na stronie internetowej UPP) i zaprezentować dwie dotąd niepokazywane (tyle Redakcja chyba dopuścił). Natomiast o Artysty nie będę pisał, jego obszerna biografia jest bowiem dostępna¹ w bibliotekach. Sporo informacji można znaleźć w Internecie, w notach wydawnictw albumowych czy w folderach wystawowych.

Na poczet tekstu powstał nowy podkatalog związany z tym twórcą, pozostanie na stałe w kolekcji i będzie uzupełniany. W zbiorach jest obecnie (sierpień 2018) ponad czterdzieści pocztówek, które wiąże z fotografiami Artysty. Zdecydowana większość (ok. ¾) ma potwierdzone autorstwo obrazu przez wydawcę kartki (choć ta informacja nie zawsze jest pewna, zwłaszcza z ostatniej wojny). Niektóre zdjęcia pojawiły się na pocztówkach pokolorowane, choć wiadomo, że oryginał był zdjęciem monochromatycznym (zwykle sepia). Kilka kart zaliczono do tego podzbioru głównie z powodu istnienia identycznych fotografii Artysty, znanych z publikacji czy wystaw, w tym obrazów praktycznie identycznych (ujęcie, obiekty, światłocienie), zatem nieco później lub trochę wcześniej nawiązanymi (pewne elementy obrazu się zmieniły, zniknęły lub pojawiły się osoby albo obiekty, np. rowerzysta czy łódka).

Wśród warciańskich kart Artysty w tym zbiorze najwięcej dotyczy mostu Chwaliszewskiego (osiem kartek). W większości są to podobne ujęcia, ale różne wersje (podkolorowane, nieco inaczej skadrowane, rozprawdane w różnych wydawnictwach). *Ex aequo* z nimi są kartki dotyczące Bogdanki, głównie stawy na Sołacz, ale także Rusałka. Spora grupa (siedem okazów) prezentuje port na Warcie w Poznaniu (znów różne warianty kart i obrazów) oraz dotyczące Cybiny (głównie most nad Cybiną). Trzeba też wymienić stary most Chrobrego (cztery kartki). Przynajmniej cztery pocztówki dotyczą bezpośrednio lub pośrednio problematyki powodziowej. Reszta warciańskich kartek Artysty to różne miejsca i obiekty z rzeką związane (pojedyncze spoza Poznania).

Kilka pocztówek R.S. Ulatowskiego pojawiło się już na łamach „Wieści” w tym cyklu pocztówkowym, dalej zostaną przypomniane. Rozpocznę jednak od kartki (ryc. 1) z widokiem uregulowanej Warty opływającej Chwaliszewo. Najcie-

kawszym obiektem jest tam mur przeciwpowodziowy usytuowany wzdłuż ul. Czartoria, broniący już od początku XX w. Chwaliszewa od powodzi. Warto pamiętać o tej szczególnej budowlu, świadectwie wielkich powodzi z 1909 i 1924 r. (o zalewie powyżej rzędnej 57,0 m n.p.m.) oraz sześciu powodzi nieco mniejszych (1903, 1917, 1920, 1940, 1941, 1947). Choć koryto Warty zostało przełożone w 1968 r., mur nadal istnieje i jest w dobrym stanie, ubytki zostały uzupełnione, a zabiegi konserwatorskie poczynione. Brakuje chyba tylko dobrej tablicy informującej, po co taka budowla została kiedyś na Chwaliszewie wzniesiona. Wiedza o tym jest, jak przypuszczam, większości poznaniakom obca. Obraz na pocztówce to widok z okien budynku robotniczego osiedla na Chwaliszewie, którego tylko niewielka część się zachowała.

Rolę prezentowanego muru w obronie Chwaliszewa przed powodziami opisałem we wcześniejszym tekście z tego cyklu². O istotnej roli tego muru i zakładanych do niego bram tamowych dobrze świadczy zdjęcie R.S. Ulatowskiego z 2 kwietnia 1924 r. Szkoda, że to ważne (reporterskie, ale i wystawowe) zdjęcie nie pojawiło się na pocztówkach! Cóż to byłby za rarytas pocztówkowy!

Nie wszystkie zdjęcia R.S. Ulatowskiego są na pocztówkach, to rzecz oczywista. Najlepsze z nich trafiły – jak sądzę – do zdjęć wystawowych czy tek z fotografiami Poznania gromadzonymi systematycznie (24 teki po ok. 50 fotografii każda). Nieco mniej perfekcyjne (w ocenie Artysty) pojawiały się chyba na pocztówkach. Niewiele różnią się od tych wystawowych, a z uwagi na niezbyt doskonałe techniki reprodukcji, na kartach przedwojennych trudno je nawet odróżnić. Dobrą ilustracją takiego spojrzenia jest fotografia portu na Warcie (1927). Tę wystawową można było obejrzeć na wystawie w CK Zamek³ wśród 72 fotografii ze zbiorów Miejskiego Konserwatora Zabytków i Muzeum Narodowego w Poznaniu (w folderze poz. 7 z dziewięciu prezentowanych). Te pocztówkowe (w zbiorze cztery, jedna podkolorowana) różnią się niewiele. To na pewno to samo miejsce w tym samym czasie (wczesny ranek, port jeszcze nie pracuje), o czym świadczy dokładnie ten sam układ barek i doczepionych do nich łódek. Wystawowa powstała chyba trochę później, bo na pokładzie barki na pierwszym planie pojawiły się trzy osoby z załogi, a środkiem pod prąd Warty płynie mała łódka motorowa. Reszta obrazu na kartkach w zbiorze jest identyczna. Wnioskowanie jest zdaniem autora chyba nie do podważenia.

Jestem absolutnie przekonany, że niektórych widoków poznzańskich nie można dobrze zilustrować bez zdjęć R.S. Ulatowskiego (w dużej części dostępnych na kartkach), dotyczy to także problemów warciańskich. Kilka ciekawych hydro-

² Por.: „Wieści Akademickie” nr 11–12/2011, s. 35–37.

³ *Poznań w fotografii Romana Stefana Ulatowskiego*, Poznań 2004, Centrum Kultury Zamek (kuratorzy: Janusz Pazder i Maciej Szymanowicz).

¹ Henryk Kądziela, *Roman Stefan Ulatowski*, Poznań 1964.

POZNAŃ. Widok na Stare Miasto.

Fot. w zbiorach autora, nakł. „Atlas”, W. Kostrzewski i Ska, Poznań, op. 14.03.34

Warta wpływająca w zakole Chwaliszewskie (ok. 1930); z lewej miejska gazownia i elektrownia na Grobli, z prawej mur przeciwpowodziowy chroniący Chwaliszewo, za murem ul. Czartoria

technicznie zdjęć znaleźć można w ważnym opracowaniu⁴, np. dotyczących portu (s. 13 i 15) czy też unikalne zdjęcia powodziowe (s. 44 i 47).

We wcześniejszych tekstach pokazałem dotąd sześć kartek z fotografiami R.S. Ulatowskiego. Warto je przypomnieć. Pierwsza („Więści Akademickie” nr 1–2/2012, ryc. 5) przedstawiała Ostrów Tumski podczas powodzi w 1924 r., ostatniej, która Poznań dotknęła bardzo poważnie. Miejmy nadzieję, że faktycznie była to ostatnia tak duża powódź (największa od początku XX w.), choć nadzieja nie jest tu najlepszym terminem... Wolałbym móc stwierdzić, że poczyniono już wszystko, aby te jeszcze większe, ale nadal możliwe, nie mogły Poznaniowi zagrozić. Pokazałem most nad Cybiną z widokiem na katedrę („Więści Akademickie” nr 1–2/2013, ryc. 2), choć na pocztówkach częściej pojawiała się fotografia z częścią mostu od strony Tumu. Były barki w porcie na Warcie („Więści Akademickie” nr 9–10/2012, ryc. 4), jedna z kilku wersji tego obrazu na pocztówkach. W tekście o przeprawach tymczasowych („Więści Akademickie” nr 7–8/2013, ryc. 1) pokazałem wysadzony w 1945 r. most Chrobrego. Była kartka z widokiem Rusałki („Więści Akademickie” nr 1–4/2011, ryc. 2), a w uprzednim szkicu pokazałem zdjęcie Doliny Cybiny z 1927 r. („Więści Akademickie” nr 5–6/2018, ryc. 1).

⁴ Waldemar Karolczak, *Warta w Poznaniu: od X wieku do współczesności* [katalog], Muzeum Historii Miasta Poznania, Poznań 2001.

W podzbiórce pocztówek ze zdjęciami R.S. Ulatowskiego są trzy obrazy o szczególnym statusie (zaś pocztówek aż sześć!). W okresie okupacji hitlerowskiej zostały wydane jako autentyczne fotografie (z napisem: *Lichtbild: W. Rickwell*), a na pocztówkach polskich (przedwojennych i powojennych) opisane jako fotografie R.S. Ulatowskiego. O dwóch już pisałem (Ostrów Tumski podczas powodzi oraz wojenna z jeziorem Rusałka). O trzeciej (Warta w Puszczykowie) może kiedyś? Dziś nie mam już wątpliwości, że wszystkie przedstawiały fotografie R.S. Ulatowskiego.

Jeszcze jedną kartę chciałbym tu koniecznie pokazać. Jest przykładem kart przedstawiających widok z góry na Wartę, most i zabudowania Chwaliszewa wokół rzeki. O ile rycina 1 przedstawia od wschodu Wartę płynącą wokół Chwaliszewa, to ta pokazuje rzekę z kierunku przeciwnego. Prezentuje część zakola między Chwaliszewem a gazownią i elektrownią na Grobli. Wartę przegradza wybudowany tam w końcu lat trzydziestych XX w. kilkuprzęsłowy kratowy most kolejowy, umożliwiający bezpośredni transport węgla do gazowni i elektrowni przez bocznice kolejową ze stacji przy ówczesnej ul. Tama Grabarska przez Wartę na jej prawy brzeg, potem wzdłuż Pierwszego Kanału Ulgi do tego nowego mostu i znów na lewy brzeg rzeki. Obie pokazane pocztówki są monochromatyczne, pierwsza w sepii, druga oliwkowa.

Mam nadzieję, że mimo niewielkiej liczby pokazanych pocztówek udało mi się przekonać (upewnić) czytelników,

Stare warciańskie pocztówki profesora Bogdana J. Wosiewicza

że Roman Stefan Ulatowski to rzeczywiście wielki i ważny dla Poznania fotograf, nie tylko wedytysta, ale także twórca zdjęć reporterskich, przynajmniej jeśli idzie o kwestie warciańskie, w tym powodziowe. Jako ważki argument chciałbym tu przywołać dwie fotografie z wydanego niedawno pięknego albumu⁵, zawierającego zaledwie dziesięć Jego ważnych, poznańskich fotografii. Dwie z nich dotyczą Warty (aż 1/5 zdjęć!) i tej największej, XX-wiecznej powodzi z 1924 r. Obie naprawdę ukazują groźbę tej powodzi, unaoczniają to bezpośrednio, znacznie bardziej nawet niżli „suche” opracowania naukowe czy popularne obrazy (np. pocztówkowe).

Fotogram otwierający przedstawia Ostrów Tumski, widok z nasypu boczniczy kolejowej przez Pierwszy Kanał Ulgowy (3 kwietnia 1924 r., 17:15). Uzmysłować sobie można dobrze rolę tego kanału, jak dużo wody prowadzi, jaki obszar jest już wodą wypełniony (powstało wielkie jezioro przepływowe, a Ostrów Tumski stał się rzeczywiście wyspą), a także jak niewiele brakuje rzecze do osiągnięcia korony wałów przeciwpowodziowych i prawdziwej katastrofy na Ostrowie Tumskim. Fotogram zamykający przedstawia port na Warcie, widok z Mostu Chwaliszewskiego (2 kwietnia 1924 r., 11:10). Stojące

poniżej mostu łodzie rybackie mają burty na poziomie jezdni mostu, widać, że niewiele także brakuje do zalania samego nabrzeża portowego, a dostęp wody w kierunku dzisiejszej Grobli odcina tylko kilka warstw worków z piaskiem ułożonych w najniższym miejscu.

I znowu warto zwrócić uwagę, że jakkolwiek opisy fotografii w albumie informują, że zdjęcia wykonano podczas powodzi, to wcale nie to jest dla autorów albumu najistotniejsze, ale np. choćby to, że pokazane na drugim zdjęciu przejście między budynkami prowadzi do (niewidocznego) podwórza, „które było jednym z największych skupisk poznańskiego półświatka i uchodziło za bardzo niebezpieczne”. Warto ponownie zaapelować, aby starać się zawsze z prezentowanych obrazów wydobyć to, co jest rzeczywiście najważniejsze, a nie to tylko, co serwują nam i sugerują w podpisie! ♦

Bogdan J. Wosiewicz

Zamieszczone pocztówki pochodzą wyłącznie ze zbiorów autora. W podpisach wskazano prezentowane miejsce i obiekty, rok datowania obrazu i/lub wytworzenia pocztówki, choćby przybliżony, także informacje o wydawcy, miejscu wydania i obiegu pocztowym. W opisie stosowano skróty: wyd. = wydawca, nakł. = nakładca, o.p. = obieg pocztowy (przyp. aut.).

⁵ Dawny Poznań. Fotografie Romana Stefana Ulatowskiego, pod red. Joanny Gacy-Wyczółkowskiej, Poznań 2014.

Fot. w zbiorach autora, wyd. Salon Malarzy Polskich, Kraków, op. 27.11.28

Widok na most Chwaliszewski i zabudowania Chwaliszewa wzdłuż Warty; rzeka (z prawej) napływa ze wschodu (1928); nad korytem nowy most kolejowy do gazowni i elektrowni na Grobli

W Beskidzie Żywieckim

Ubiegłoroczny obóz górski rozpoczynaliśmy w Górach Kaczawskich, czyli w jednym z najmniejszych i najniższych regionów górskich w Polsce – tak małym, że po kilku dniach przenieśliśmy się najpierw na Pogórze Kaczawskie, a potem w Góry Izerskie. W tym roku przeciwnie – zgodnie z zapowiedzią („Wieści Akademickie” 2018, nr 3–4) pojechaliliśmy w największą pod względem obszaru i najwyższą grupę górską w całych Beskidach Zachodnich, czyli w **Beskid Żywiecki**. Nazwę uzyskał oczywiście od największego z miast leżących na jego obrzeżach, ale zajmuje obszar znacznie większy niż tradycyjnie pojmowana Ziemia Żywiecka: ciągnie się wzdłuż granicy polsko-słowackiej, od Śląska aż po Orawę i Podhale. Na zachodzie graniczy z Beskidem Śląskim, a na wschodzie z Górcami.

Wincenty Pol pisał: „Beskidzie graniczny! Beskidzie zielony! Od Boga pomiędzy narody rzucony! Coś źródła podzielił na morza, na dwoje [...]”. Istotnie, spora część tej grupy górskiej znajduje się po słowackiej stronie, a geografowie słowacki „swoje” góry nazwali Beskidami Kisuckimi i Orawskimi – od głównych rzek (Kisuca i Orawa) odprowadzających wody z tego obszaru do Morza Czarnego. Część północna należy oczywiście do zlewiska Morza Bałtyckiego. Rozległość Beskidu Żywieckiego powoduje duże jego zróżnicowanie ze względu na ukształtowanie powierzchni, krajobraz, przyrodę, a także uwarunkowania historyczne i kulturowe. Zyskuje na tym atrakcyjność regionu dla turystów i krajoznawców, ale jednocześnie wydłuża się czas potrzebny do ogólnego choćby zapoznania się z jego walorami. Dwa tygodnie, które mieliśmy do dyspozycji, to zdecydowanie za mało!

Z zawartości mojego archiwum wynika, że byliśmy w Beskidzie Żywieckim trzykrotnie, ale już dość dawno (1992, 1994 i 2011), realizując w tych latach również wycieczki w sąsiednich grupach górskich. Biorąc to pod uwagę tegoroczny program, podzieliłem na trzy części (noclegi w trzech bazach), wszystkie w polskiej części Beskidu Żywieckiego.

Pierwsza nasza baza, czyli Dom Wczasowy „Góral”, znajdowała się w miejscowości **Rajcza**. Jest to duża wieś gminna nad rzeką Sołą, przy linii kolejowej z Żywca do Zwardonia. Od 1914 r. Rajcza należała do Habsburgów z Żywca, dlatego

miejscowy pałac, chociaż starszy (z 1833 r.), nazywany jest pałacem Habsburgów (zasługi żywieckiej linii Habsburgów dla międzywojennej Polski to temat na odrębną opowieść). Najstarszym zabytkiem Rajczy jest obraz MB Częstochowskiej podarowany przez króla Jana Kazimierza w 1669 r. (obecnie w kościele wybudowanym w 1890 r.).

Głównym celem wędrówek z Rajczy były najważniejsze szczyty **Worka Raczańskiego**. Jest to przygraniczna, najdalej na zachód wysunięta część Beskidu Żywieckiego, obszar atrakcyjny krajobrazowo i pod względem przyrodniczym, chociaż raczańskie lasy znacznie ucierpiały w ostatnich latach na skutek huraganów i inwazji kornika. Intensywne wysiłki leśników, zmierzające do opanowania sytuacji, przyczyniły się przy okazji do odsłonięcia nowych dalekich widoków.

Pierwsze trzy trasy były zaplanowane według schematu: schronisko PTTK i sąsiedni wierzchołek. Najpierw w poniedziałek (23 lipca) pojechaliliśmy do osady **Rycerka Kolonia** (najwyżej położona część dużej wsi Rycerka, która być może była niegdyś własnością rycerską) i poszliśmy do **schroniska PTTK na Przegibku** (Przegibek to nazwa przełęczy i niewielkiego osiedla) położonego na wysokości ok. 1000 m. Po zapoznaniu się z ofertą gastronomiczną obiektu wyruszyliśmy na wierzchołek **Bendoszki Wielkiej (1144 m)**, który słynie z rozległych widoków. Również z innych punktów widokowych łatwo go zlokalizować, w 2000 r. bowiem ustawiono tu metalowy Krzyż Jubileuszowy o wysokości 22 m. Komfort analizy rozległej panoramy był jednak nieco zakłócony przez dość silny i chłodny wiatr. Przyspieszyło to decyzję o powrocie do Rycerki (oczywiście widokowym bocznym ramieniem grzbietu) i dalej do Rajczy.

Następnego dnia (wtorek, 24 lipca) punktem wyjściowym była miejscowość **Soblówka**, w której centrum stoi drewniany kościół wybudowany w latach 1949–1952 przy czynnym udziale mieszkańców. Letniskowa i turystyczna kariera miejscowości rozpoczęta w okresie międzywojennym załamała się po wojnie, gdy zamknięto szlak graniczny w kierunku wschodnim. Wyraźne ożywienie nastąpiło dopiero po uruchomieniu w 1975 r. małego **schroniska PTTK (zwanego Bacówką) pod Rycerzową**. My również chcieliśmy odwiedzić ten położony na wysokości ok. 1100 m obiekt, przy czym „działaliśmy” w mniejszych grupach, korzystając z tego, że można tam dojść z Sobłówki kilkoma wariantami. Jak nazwa wskazuje, schronisko zbudowano pod wierzchołkiem **Wielkiej Rycerzowej (1226 m)**, który był naszym głównym celem tego dnia. Nazwa pochodzi od odwiedzonej przez nas poprzedniego dnia wsi Rycerka. Sam wierzchołek porośnięty jest karłowatym lasem, ale interesujące widoki można podziwiać na licznych polanach podszczytowych, a po słowackiej stronie grzbietu rośnie ładny las bukowy objęty ochroną rezerwatową. Również drogę powrotną realizowaliśmy różnymi wariantami, ale wszyscy szczęśliwie wrócili do rajczańskiej bazy.

Celem kolejnego dnia (środa, 25 lipca) był najwyższy szczyt Worka Raczańskiego, czyli **Wielka Racza (1236 m)** i położone tuż pod szczytem schronisko PTTK, a punktem wyjściowym była ponownie **Rycerka Kolonia**. Podejście żółtym szlakiem to najkrótsze i jednocześnie najpopularniejsze (a w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku wobec ograniczenia przygranicznego ruchu turystycznego – jedyne) dojście do

Schronisko PTTK na Przegibku

Fot. 3 x Feliks Czarnociński

Wieści z Koła PTTK

Na Wielkiej Rycerzowej

schroniska na Wielkiej Raczy. Wspomniane wyżej huraganowe wiatry spowodowały, że trasa ta stała się również atrakcyjna ze względu na dalekie widoki.

Schronisko zostało uruchomione przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie jeszcze przed wojną, ale w 1945 r. uległo takiej dewastacji, że poważnie zastanawiano się nad jego rozbiórką. Na szczęście do tego nie doszło. Wierzchołek Wielkiej Raczy jest wybitnym punktem widokowym, co dodatkowo wzmocniono w 1997 r., budując pomost widokowy (po słowackiej stronie, ale wspólnym wysiłkiem Słowaków i Polaków). W 2010 r. również po słowackiej stronie postawiono krzyż pojednania polsko-czesko-słowackiego „Żebyśmy wszyscy byli jedno”. W historii Wielkiej Raczy i schroniska jest również epizod wojenny. W 1942 r. Niemcy zorganizowali tu przeciwlotniczy punkt obserwacyjny. Miłośników sportów zimowych może zainteresować informacja, że po słowackiej stronie działa „Snow Paradise Velká Rača”.

Po zwiedzeniu wszystkich atrakcji (oprócz ośrodka zimowego) nastąpił powrót: część grupy wracała tą samą drogą,

część przez **rezerwat przyrody „Śrubita”** (dolnoreglowy las jodłowo-bukowy), a najambitniejsi poszli wzdłuż granicy **do Zwardonia**.

Ostatnim dniem wędrowskim w Rajczy był czwartek (26 lipca). Zaproponowałem wielowariantową trasę do **schroniska PTTK na Hali Boraczej** (około 860 m) niedaleko na północny wschód od Rajczy (czyli już poza Workiem Raczańskim). Obiekt powstał w okresie międzywojennym dla narciarzy żydowskiej organizacji sportowej z Bielska. Po wojnie schronisko było remontowane i rozbudowywane. Mogliśmy tam dojść bezpośrednio z Rajczy lub z miejscowości położonych między Rajczą a Węgierską Górką (wszystkie warianty pełne widoków). Również powrót do bazy mógł przebiegać różnymi trasami. Kilka z tych licznych wariantów zostało z powodzeniem zrealizowanych, a najambitniejsza grupka dotarła aż do dwóch sąsiadujących ze sobą **schronisk PTTK na Hali Rysiance i na Hali Lipowskiej**.

Również w piątek (27 lipca) mogliśmy wybierać wśród licznych wariantów przeprowadzki z Rajczy do bazy drugiego etapu obozu, czyli do Korbielowa. Ciekawą propozycję przedstawił **kol. Władek Kusiak**, nasz ekspert od spraw leśnych. Okazało się (czego nie wyczytałem w przewodnikach), że daleko od głównych tras, ponad miejscowością **Glinka**, rośnie jeden z największych w Polsce **las daglezwowy**. Tak się złożyło, że we wrześniu tego roku widziałem stare daglezie nad Jeziorem Czajczym na terenie Wolińskiego Parku Narodowego, ale te w Beskidzie Żywieckim zrobiły na mnie większe wrażenie.

Ciekawym zabytkiem architektury, ale związanym z lasem (i też zaproponowanym przez Władka) jest stara **modrzewiowa leśniczówka** habsburskiego zarządu lasów w miejscowości **Złatna**, stojąca w otoczeniu kilku potężnych lip.

O pobycie w **Korbielowie** i tamtejszych wyprawach w następnej relacji. ♦

Jerzy Świgoń

Podejście na Wielką Raczę

Krzyż Jubileuszowy na Bendoszcze Wielkiej

Na ławeczce przed sklepem w Rycerze

Bliskie spotkanie na trasie

Las daglezwjowy

Jedna (?) z lip przy
leśniczówce w Złatnej
→

Modrzewiowa leśniczówka w Złatnej

